

2018

Ungas hälsa utifrån könsidentitet

- ett komplement till Folkhälsorapport Barn
och Unga i Skåne 2016

skolår 9

skolår 6

gymnasiet
år 2

Denna rapport är utgiven av Region Skåne i samarbete med Kommunförbundet Skåne. Rapporten är sammanställd av Birgit Modén, Region Skåne, Linda Leveau, Kommunförbundet Skåne och Mathias Grahn, Region Skåne.

Publicerad maj 2018

FÖRORD

Denna rapport har tillkommit på ett initiativ från Kommunförbundet Skåne och är ett led i Region Skånes fortlöpande folkhälsoenkät. Rapporten baseras på resultaten från ”Folkhälsoenkät Barn och Unga i Skåne 2016” och är ett komplement till ”Folkhälsoenkät Barn och Unga i Skåne 2016”.

I ”Folkhälsoenkät Barn och Unga i Skåne 2016” gavs för första gången skånska elever i årskurserna 6 och 9 i grundskolan och gymnasiets årskurs 2 en möjlighet att definiera sin könsidentitet på fler sätt än tilldelat biologiskt kön. Unga transpersoner är en särskilt utsatt grupp i samhället som trots att de skyddas av diskrimineringslagen genom diskrimineringsgrunden ”könsöverskridande identitet” inte alltid ges samma rättigheter som personer vars könsidentitet stämmer överens med det kön som tilldelats vid födseln. Ungdomar med en transidentitet har på samma sätt som ungdomar med en cisidentitet rätt att få sina behov av trygghet, gemenskap och möjligheter att lyckas i livet tillfredsställda i linje med den värdegrund som styr våra verksamheter.

I denna rapport förmedlas en bild av hur unga transpersoner upplever sin hälsa och sina liv. Detta kunskapsinnehåll visar även indirekt hur våra kommunala och regionala stödstrukturer möter deras behov. Rapporten är framtagen utan förslag på åtgärder vilka bäst tas fram av yrkespersoner som möter barn och unga. Detta arbete bör ske i nära dialog med representanter från transgruppen. Arbetet med att förbättra villkoren för Skånes barn och unga med en transidentitet pågår och denna rapport kan ligga till grund för ett fortsatt utvecklingsarbete.

Vi vill rikta ett tack till alla elever som deltagit i undersökningen samt till alla andra som varit inblandade och som gjort enkätundersökningen möjlig att genomföra. Vi vill särskilt tacka alla som bistått med värdefulla synpunkter under framtagandet av denna rapport och då särskilt RFSL-Skåne.

Anna Bjärenlöv
Analyschef
Samhällsanalys Regional utveckling
Region Skåne

Carina Lindkvist
Avdelningschef
Hälsa och social välfärd
Kommunförbundet Skåne

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning	1
1. Inledning	3
1.1 Syfte	3
1.2 Svarefrekvens	3
1.3 Begrepp	4
<i>Könsidentitet</i>	4
<i>Konfidensintervall</i>	4
<i>Signifikans – om statistisk säkerställd skillnad</i>	5
2. Hälsa och välbefinnande	6
2.1. Självsfattad hälsa	6
2.2. Psykiska och somatiska besvär	6
<i>Psykiska besvär</i>	6
<i>Somatiska besvär</i>	7
<i>Minst två besvär (psykiska eller somatiska)</i>	8
2.3. Att må dåligt	8
<i>Självsfattade beteende</i>	10
2.4. Stress och välbefinnande	11
<i>Ofta stressad i vardagen</i>	11
<i>Nöjd med sig själv</i>	12
<i>Trivs med livet</i>	12
2.5. Sömn	13
2.6. Långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning	13
Sammanfattning	14
2. Levnadsvanor	15
3.1. Tobak	15
<i>Daglig rökning av cigaretter</i>	15
3.2. Alkohol	15
<i>Konsumtion av alkohol</i>	15
<i>Berusning</i>	16
<i>Intensivkonsumtion</i>	17
3.3. Narkotikabruk	17
3.4. Regelbundna matvanor	18
3.5. Fysisk aktivitet	19
Sammanfattning	19

4. Sociala relationer och trygghet	20
4.1. Socialt stöd	20
<i>Nöjd med förhållandet till sin familj</i>	20
<i>Lätt för att prata med andra</i>	20
<i>Nära vän</i>	21
<i>Ensamhet</i>	22
4.2. Socialt deltagande	23
<i>Fritiden</i>	23
<i>Deltagande i föreningar, klubbar och organisationer</i>	23
4.3. Tillit till andra människor	24
4.4. Trygghet och brott	24
<i>Trygghet</i>	24
<i>Utsatthet för brott</i>	25
<i>Mobbning i skolan</i>	26
<i>Mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet</i>	27
<i>Barnkonventionen</i>	27
4.5. Sex och samlevnad	28
Sammanfattning	29
5. Skolan	30
5.1. Trivsel i skolan	30
5.2. Stress i skolarbetet	31
5.3. Studiesvårigheter	32
5.4. Idrott i skolan	32
Sammanfattning	33
6. Framtidstro	34

SAMMANFATTNING

Denna rapport är ett komplement till ”Folkhälsorapport Barn och Unga i Skåne 2016” och baseras på resultaten från ”Folkhälsoenkät Barn och Unga i Skåne 2016”. Syftet är att ge en bild av livsvillkor, levnadsvanor, sociala faktorer och hälsa bland de barn och ungdomar som i enkäten uppgett att de identifierar sig med något annat än det kön de tilldelats vid födseln. De begrepp för könsidentitet som används i denna rapport är cispersoner och binära respektive ickebinära transpersoner.

Cisperson är en person som i enkäten uppgett att den identifierar sig med sitt tilldelade biologiska kön.

Binär transperson är en person som i enkäten uppgett pojke som tilldelat biologiskt kön och som identifierar sig som flicka respektive en person som uppgett flicka som tilldelat biologiskt kön och som identifierar sig som pojke.

Ickebinär transperson är en person som i enkäten uppgett könsidentifikationen ”Annat” oavsett tilldelat biologiskt kön.

”Folkhälsoenkät Barn och Unga i Skåne 2016” är en tvärsnittundersökning vilken ger en ögonblicksbild och förklarar inte orsakssamband. Utifrån dessa enkätdata kan inte slutsatser dras att de skillnader i hälsa som framkommer i rapporten beror på könsidentitet. En svaghet i rapporten är att elever i de olika årskurserna, med ett åldersspann från ca.12-18 år, slagits samman. Dessutom är jämförbarheten påverkad av att åldersfördelningen inte är densamma i de olika grupperna.

I denna rapport redovisas resultat utifrån fem olika teman: Hälsa och välbefinnande, Levnadsvanor, Sociala relationer och trygghet, Skolan samt Framtidstro. Nedan presenteras i korthet några av resultaten.

Hälsa och välbefinnande

Transpersoner skattar sin hälsa sämre än cispersoner. De ickebinära transpersonerna skattar sin hälsa sämst.

Transpersoner uppger psykiska och somatiska besvär i högre utsträckning än cispersoner. Samtidig förekomst av psykiska och somatiska besvär är vanligast bland ickebinära transpersoner och det är också bland dessa som vardagsstress är vanligast.

Transpersoner rapporterar i högre utsträckning att de mått dåligt än cispersoner. Ickebinära transpersoner i högre grad än binära transpersoner. Bland elever som uppgett att de mått dåligt är självskadebeteende vanligare bland transpersoner än bland cispersoner.

Transpersoner sover färre antal timmar vardagsnätter än cispersoner.

Cispersoner trivs bättre med livet just nu och känner sig mer nöjda med sig själva än transpersoner.

Transpersoner rapporterar i högre grad förekomst av minst en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning än cispersoner.

Levnadsvanor

Att röka cigaretter dagligen är vanligare bland transpersoner än bland cispersoner.

ickebinära transpersoner uppger i högre grad alkoholkonsumtion och narkotikaanvändning än cispersoner. Berusningsdrickande och intensivkonsumtion av alkohol är dock lika vanligt bland transpersoner som bland cispersoner.

ickebinära transpersoner rör på sig mindre och äter mer oregelbundet än cispersoner.

Sociala relationer och trygghet

Cispersoner är oftare nöjda med förhållandet till sin familj än transpersoner och de har också lättare för att prata med föräldrar, vuxna i skolan och kamrater om de har problem än vad transpersoner har. ickebinära transpersoner upplever det lättare att vända sig till chatttrum, diskussionsforum på Internet än cispersoner. Cis- och transpersoner uppger dock i samma utsträckning att de har någon att prata med om sex och samlevnad.

Transpersoner besväras av ensamhet i högre grad än cispersoner och fler ickebinära transpersoner än cispersoner uppger att de inte har någon riktigt nära vän.

På fritiden trivs de flesta oavsett könsidentitet bra, cispersoner dock i högre utsträckning än transpersoner. ickebinära transpersoner uppger i lägre grad att de är med i någon förening än binära transpersoner eller cispersoner.

ickebinära transpersoner litar i lägre grad på andra människor, upplever i högre grad otrygghet i bostadsområdet, otrygghet på väg till eller från skolan, otrygghet i klassrummet och otrygghet på rasterna i skolan än cispersoner.

Cispersoner känner sig tryggare än transpersoner i hemmet och vid fritidsaktiviteter. Inga signifikanta skillnader kan ses mellan de tre grupperna avseende upplevd trygghet i bostadsområdet på kvällen, trygghet på nöjesställe, trygghet ute på stan samt på buss eller tåg.

Transpersoner utsätts i högre grad för brott jämfört med cispersoner. De mobbas också oftare i skolan och utsätts även oftare för mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet.

Fler cispersoner än transpersoner har hört talas om barnkonventionen.

Skolan

De flesta eleverna oavsett könsidentitet uppger att de trivs bra i skolan, transpersoner dock i lägre utsträckning än cispersoner.

ickebinära transpersoner uppger i högre grad skolstress än övriga grupper.

Transpersoner uppger oftare studiesvårigheter och skolk samt deltar i lägre utsträckning i skolidrotten än cispersoner.

Framtidstro

De flesta elever ser ljusst på framtiden för sin personliga del. Cispersoner och binära transpersoner ser dock ljusare på framtiden än ickebinära transpersoner.

1. INLEDNING

1.1 Syfte

Syftet med denna rapport är att ge en bild av livsvillkor, levnadsvanor, sociala faktorer och hälsa bland de ungdomar som i enkäten uppgett att de identifierar sig med något annat än det kön de tilldelats vid födseln. Unga transpersoners hälsa har inte tidigare rapporterats på detta sätt i Sverige. Då frågan kring könsidentitet inte ställts vid tidigare enkätundersökning så är jämförelse över tid inte möjlig. Rapporten baseras på resultaten från ”Folkhälsoenkät Barn och Unga i Skåne 2016” och är ett komplement till ”Folkhälsorapport Barn och Unga i Skåne 2016” där de barn och ungdomar som i enkäten identifierar sig med något annat än det kön de tilldelats vid födseln redovisats utifrån biologiskt kön.

Resultat från undersökningen redovisas i denna beskrivande rapport med statistisk signifikanttestning mellan grupperna. Det finns dock en svaghet i rapporten då elever i de olika årskurserna, med ett åldersspann från ca.12-18 år, slagits samman. Dessutom är jämförbarheten påverkad av att åldersfördelningen inte är densamma i de olika grupperna.

Observera att tvärsnittsundersökningar som dessa ger en ögonblicksbild och kan inte förklara orsakssamband. Baserat på dessa enkätdata kan inte slutsatser dras att skillnaderna i hälsa beror på könsidentitet.

För en noggrannare beskrivning av enkätundersökningen hänvisas till ”Folkhälsorapport Barn och Unga i Skåne 2016”.

<https://utveckling.skane.se/utvecklingsomraden/folkhalsa-och-social-hallbarhet/folkhalsorapporter/folkhalsorapport-barn-och-unga-i-skane/>

1.2 Svarsfrekvens

Totalt erbjöds 35 044 skånska skolelever i årskurs sex, årskurs nio samt gymnasiets årskurs två att besvara ”Folkhälsoenkät Barn och Unga i Skåne 2016”. Efter exklusion av svarsindivider där det tydligt framgår att avsikten inte varit att fylla i enkäten på ett seriöst sätt, blev det slutliga antalet besvarade enkäter 27 395 vilket motsvarar en svarsfrekvens på 78,2 %.

I ”Folkhälsoenkät Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes utöver en fråga om *biologiskt kön* även en fråga om *könsidentitet*: ”Jag identifierar mig som...” med svarsalternativen ”Pojke”, ”Flicka” och ”Annat”. Svaren visade att 97 % av eleverna i årskurs 6, årskurs 9 och gymnasiets årskurs 2 identifierar sig med sitt biologiska kön medan 1,7 % uppgav olikhet mellan biologiskt kön och könsidentitet. 1,3 % av eleverna besvarade inte någon av dessa två frågor. Tabell 1 visar antalet svarande elever inom de olika kategorierna.

Tabell 1 Antal elever i årskurs 6, årskurs 9 och gymnasiets årskurs 2 fördelat på vid födseln tilldelat biologiskt kön och könsidentitet.

Grupp	Biologiskt kön/könsidentitet	Antal	Totalt
Cis-personer	Pojke/pojke	13404	26562
	Flicka/flicka	13158	
Binära transpersoner	Pojke/flicka	64	173
	Flicka/pojke	109	
Icke-binära transpersoner	Pojke/annat	144	299
	Flicka/annat	155	
Ej besvarat frågan		361	361

1.3 Begrepp

Könsidentitet

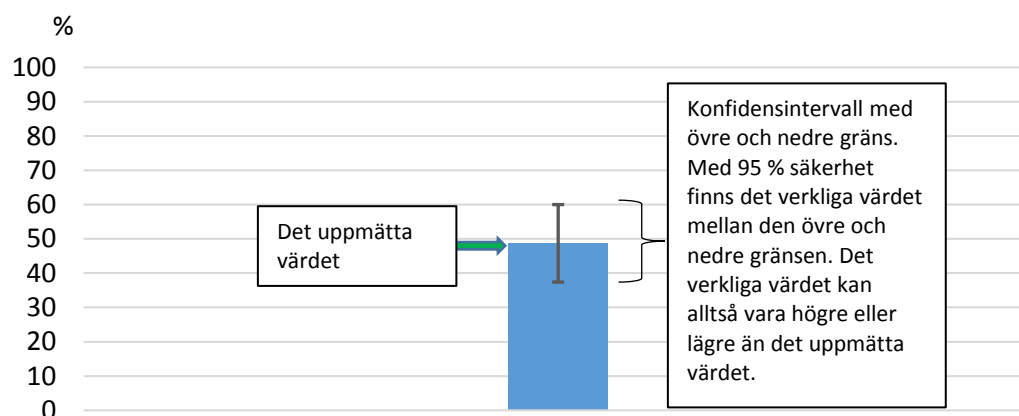
Cisperson är en person som i enkäten uppgett att den identifierar sig med sitt tilldelade biologiska kön.

Binär transperson är en person som i enkäten uppgett pojke som tilldelat biologiskt kön och som identifierar sig som flicka respektive en person som uppgett flicka som tilldelat biologiskt kön och som identifierar sig som pojke.

Icke-binär transperson är en person, oavsett tilldelat biologiskt kön, som i enkäten uppgett könsidentifikationen ”Annat”.

Konfidensintervall

I de flesta diagram i denna rapport finns konfidensintervall markerade som en svart lodrät linje genom respektive blå stapel. Ett konfidensintervall anger med 95 % säkerhet mellan vilka gränser det verkliga värdet ligger. Intervallets bredd påverkas av antalet inkomna svar på respektive fråga, ju fler svar desto större tillförlitlighet och snävare konfidensintervall kring det uppmätta värdet.

Figur 1.1 Beskrivning av begreppet konfidensintervall.

Signifikans – om statistisk säkerställd skillnad

I denna rapport kommenteras om de skillnader i uppmätta värden som finns mellan olika grupper (cispersoner, binära och ickebinära transpersoner) är statistiskt säkerställda eller inte. Skillnad i nivå på uppmätta värden mellan olika grupper kan antingen

vara statistiskt säkerställda (signifikanta skillnader). Detta innebär att konfidensintervallen inte överlappar mellan grupper och gruppernas uppmätta värden kan påvisas vara olika.

eller

vara icke-statistiskt säkerställda (icke-signifikanta skillnader). Detta innebär att konfidensintervallen överlappar mellan grupper och gruppernas uppmätta värden inte kan påvisas vara olika.

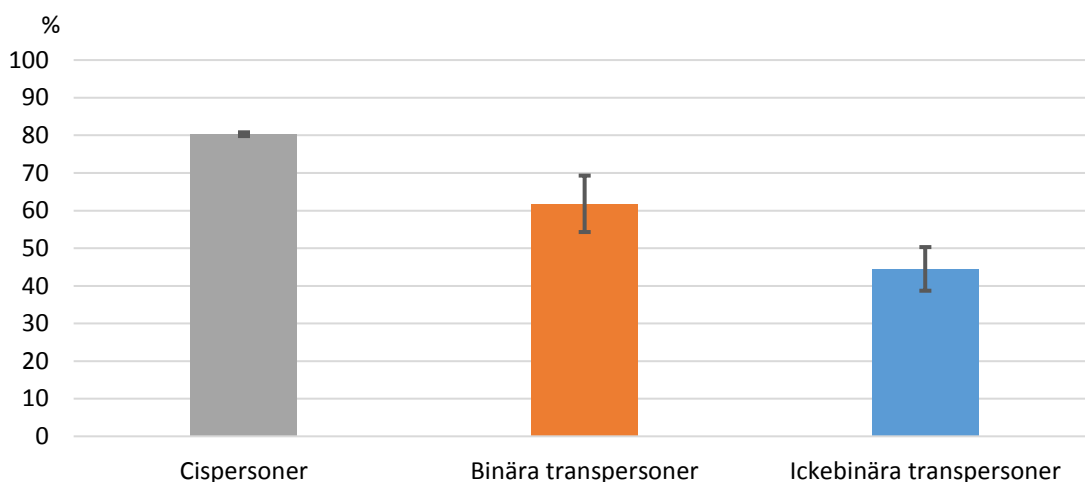
Således kan gruppernas uppmätta värden (andelar i procent) tyckas skilja sig markant åt men detta innebär inte att skillnaderna därmed är statistiskt säkerställda (signifikanta).

2. HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE

2.1 Självsfattad hälsa

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkät "Barn och Unga i Skåne 2016" besvara frågan: "Hur mår du rent allmänt?" med fem svarsalternativ: "Mycket bra"; "Bra"; "Någorlunda"; "Dåligt"; "Mycket dåligt". Figur 2.1 visar andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de mår "Bra" eller "Mycket bra".

Det finns signifikanta skillnader i självskattad hälsa mellan de olika grupperna. Cispersoner anger en god hälsa i högre utsträckning än både binära och ickebinära transpersoner. Andelen som rapporterar att de mår "Bra" eller "Mycket bra" är också högre bland binära transpersoner än bland ickebinära transpersoner.

Figur 2.1 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de mår "Bra" eller "Mycket bra".

2.2 Psykiska och somatiska besvär

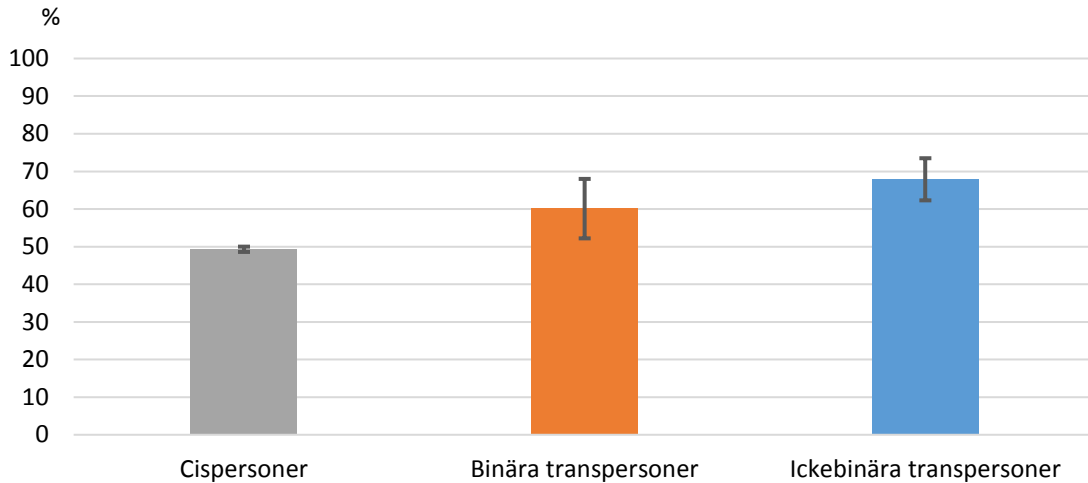
De skånska eleverna fick i folkhälsoenkät "Barn och Unga i Skåne 2016" uppge hur ofta de upplevt åtta olika besvär (fyra psykiska och fyra somatiska) vilka kan vara uttryck för psykologisk belastning.

Psykiska besvär

Eleverna uppgav hur ofta de haft följande psykiska besvär under de senaste sex månaderna: **nedstämdhet, irritation/dåligt humör, ängslan/oro, svårt att somna**, med fem svarsalternativ: "I stort sett varje dag"; "Mer än en gång i veckan"; "Ungefär en gång i veckan"; "Ungefär en gång i månaden"; "Sällan eller aldrig". Figur 2.2 visar andelen cispersoner,

binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de haft något av dessa besvär **minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna**.

Transpersoner uppger i högre utsträckning än cispersoner förekomst av psykiska besvär. Däremot ses ingen signifikant skillnad mellan binära och ickebinära transpersoners rapporterade psykiska besvär.

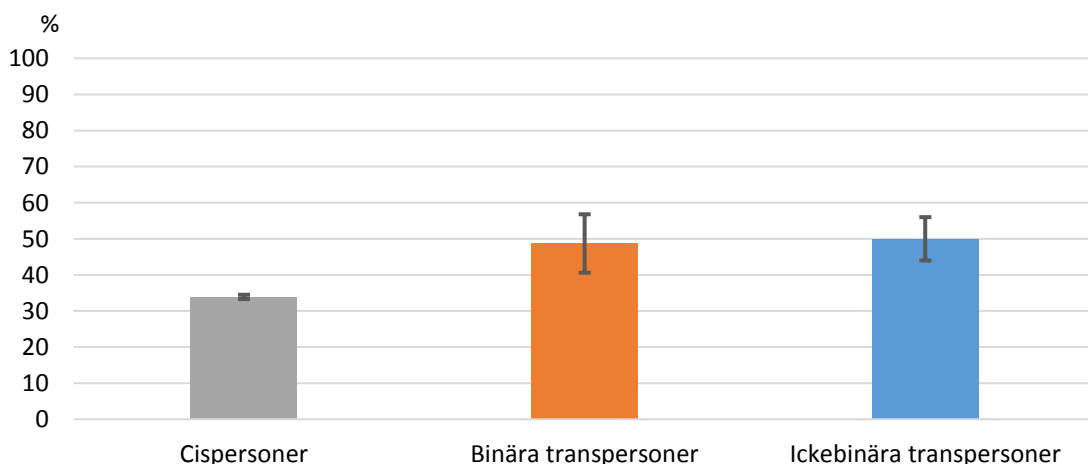

Figur 2.2 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de haft psykiska besvär minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna.

Somatiska besvär

De skånska eleverna fick uppge hur ofta de haft följande somatiska besvär under de senaste sex månaderna: **huvudvärk, ont i magen, ont i ryggen, en känsla av yrsel**, med fem svarsalternativ: "I stort sett varje dag"; "Mer än en gång i veckan"; "Ungefär en gång i veckan"; "Ungefär en gång i månaden"; "Sällan eller aldrig". Figur 2.3 visar andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som svarat att de haft **minst ett somatiskt besvär mer än en gång i veckan under de senaste sex månaderna**.

Transpersoner uppger även i högre utsträckning än cispersoner förekomst av somatiska besvär. Ingen signifikant skillnad ses dock mellan binära och ickebinära transpersoners rapporterade somatiska besvär.

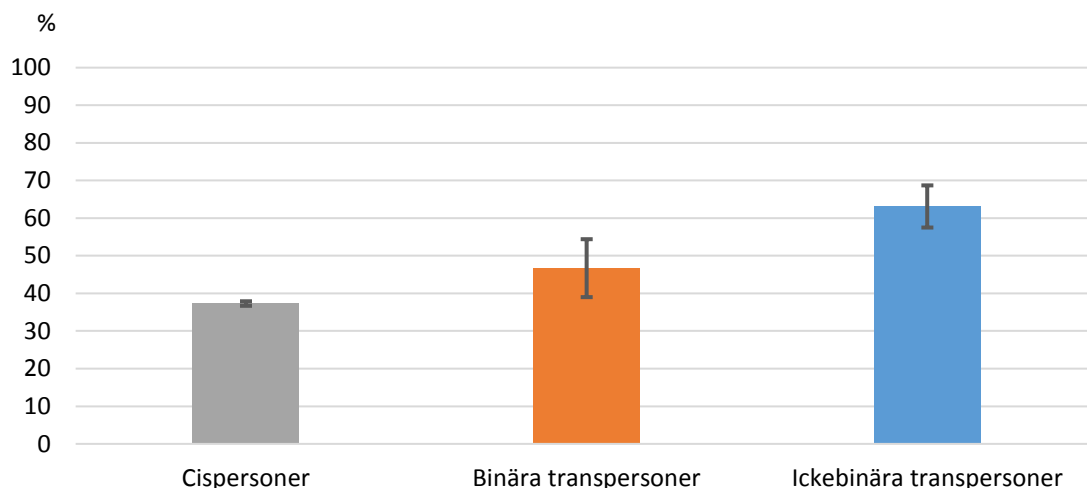

Figur 2.3 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de haft somatiska besvär minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna.

Minst två besvär (psykiska eller somatiska)

Det är vanligt att psykiska och somatiska besvär förekommer samtidigt. Figur 2.4 visar andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som rapporterat att de haft **minst två besvär (psykiska eller somatiska) mer än en gång i veckan** det senaste halvåret.

Det finns signifikanta skillnader mellan samtliga grupper. Ickebinära transpersoner rapporterar i högre utsträckning än binära transpersoner och cispersoner förekomst av psykiska och somatiska besvär. Binära transpersoner uppger denna symtombelastning i högre grad än cispersoner.

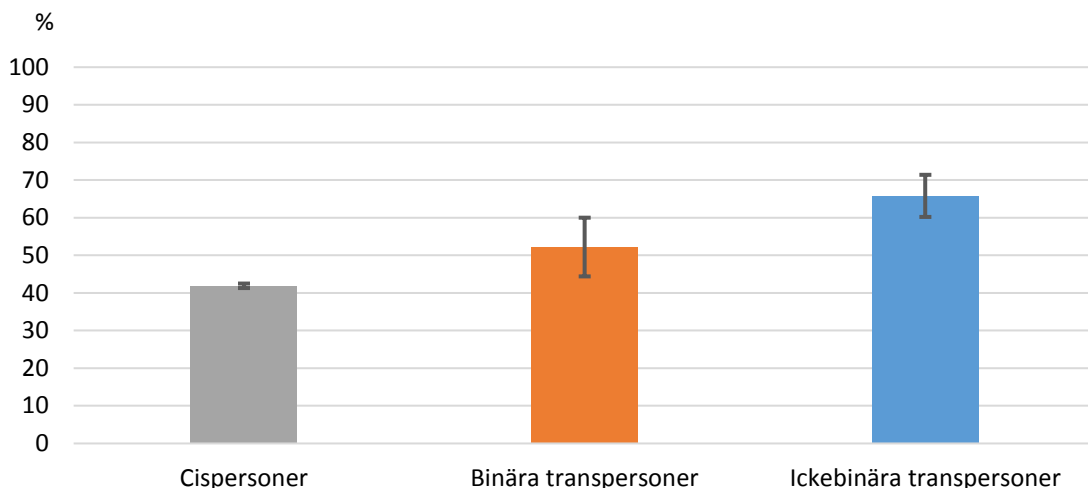

Figur 2.4 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de haft minst två psykiska eller somatiska besvär mer än en gång i veckan under de senaste sex månaderna.

2.3 Att må dåligt

För att bredda bilden av psykisk ohälsa ställdes i folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” några nya frågor utifrån följande definition: ”**Med att må dåligt menar vi att du under en lite längre period (minst två veckor i rad) mått dåligt av att du till exempel varit stressad, nedstämd, deprimerad, orolig, ensam, mobbad, haft ångest eller självmordstankar. Du behöver inte ha känt allt detta, en sak är tillräcklig.**” Figur 2.5 visar andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som svarat ja på frågan om de **mått dåligt enligt denna beskrivning under någon period de senaste 12 månaderna.**

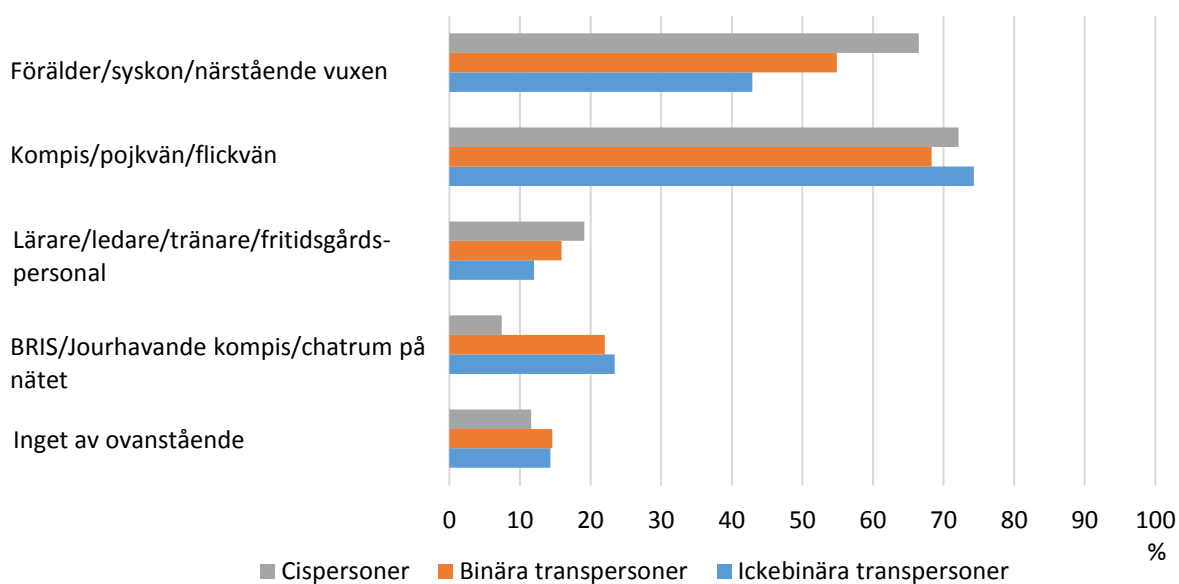
Det finns signifikanta skillnader mellan samtliga grupper. Ickebinära transpersoner rapporterar i högre utsträckning än binära transpersoner och cispersoner att de mått dåligt under det senaste året. Binära transpersoner uppger att de mått dåligt i högre grad än cispersoner.

Figur 2.5 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de *mått dåligt minst två veckor i rad under de senaste 12 månaderna*.

Elever som mått dåligt enligt ovanstående beskrivning fick besvara följdfrågor om de pratat med någon/några för att få stöd och om de sökt stöd/hjälp från någon professionell verksamhet/ funktion. Figur 2.6 visar cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som **pratade med någon/några för att få stöd** för att de mått dåligt. De alternativ som gavs var: Förälder; Syskon; Släkting/ annan närstående vuxen; Kompis; Pojk/flickvän; Lärare; Ledare/tränare/ fritidsgårdspersonal; Internet (chattrum/diskussions-forum); BRIS/ Jourhavande kompis eller dylikt; Inget av ovanstående. Mer än ett svarsalternativ var möjligt.

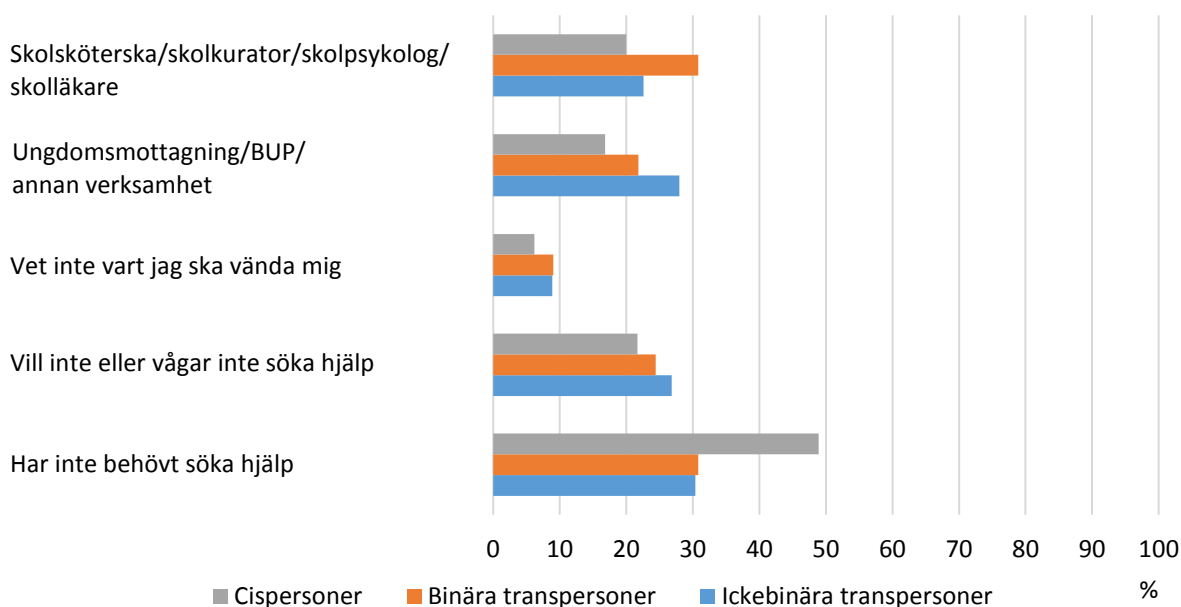
Antalet svarande transpersoner var för lågt på vissa svarsalternativ för att redovisas separat, därför har svarsalternativen slagits samman till fem grupper (se figur 2.6). I samtliga grupper var det vanligast att vända sig till kompisar eller pojk-/flickvänner. Cispersoner pratar oftare med föräldrar/syskon/släktingar eller andra närstående vuxna än ickebinära transpersoner när de mår dåligt, medan transpersoner oftare än cispersoner vänder sig till BRIS, Jourhavande kompis eller chattrum på nätet.

Figur 2.6 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som *pratade med någon/några av ovanstående för att få stöd när de mått dåligt*.

Figur 2.7 presenterar andelen som **sökt stöd eller hjälp från någon professionell verksamhet/ funktion** när de mått dåligt under de senaste 12 månaderna. De alternativ som gavs i denna fråga var: Skolsköterska; Skolkurator; Skolpsykolog/skolläkare; Ungdomsmottagning; BUP/Barn- och ungdomspsykiatri; Annan verksamhet/funktion. För den som inte sökt professionellt stöd eller hjälp när de mått dåligt fanns tre svarsalternativ som kunde kryssas för som orsak: ”Vet inte vart jag ska vända mig”; ”Vill eller vågar inte söka hjälp”; ”Har inte behövt söka stöd/hjälp från någon professionell verksamhet/funktion”. Mer än ett svarsalternativ var möjligt.

Som i föregående fråga så var antalet svarande transpersoner för lågt på vissa svarsalternativ för att redovisas separat, därför har även här svarsalternativen slagits samman till färre antal grupper (se figur 2.7). Ingen statistiskt signifikant skillnad mellan grupperna kan ses när det gäller att söka hjälp från skolsköterska, skolkurator, skolpsykolog och skolläkare. Ickebinära transpersoner vänder sig oftare till ungdomsmottagningar, BUP och andra verksamheter än cispersoner. Ingen signifikant skillnad mellan grupperna ses avseende att inte veta eller att inte vilja/våga söka hjälp från någon professionell verksamhet. Transpersoner har dock ett större behov av att söka hjälp än cispersoner.

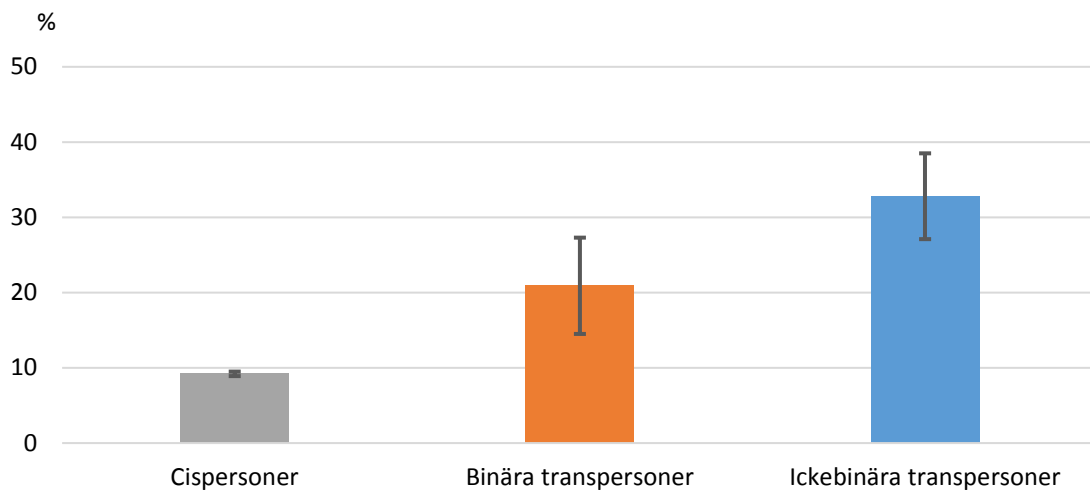

Figur 2.7 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som vänt sig till *någon professionell verksamhet/funktion* för att få hjälp när de mått dåligt.

Självskadebeteende

I folkhälsoenkät ”Barn och unga i Skåne 2016” ställdes en följdfråga, till de elever som angett att de mått dåligt, om man **under de senaste 12 månaderna försökt att skära, rispa eller på annat sätt skada sig själv** med fyra svarsalternativ: ”Nej”; ”Ja, en gång”; ”Ja, 2-5 gånger”; ”Ja, mer än 5 gånger”. Figur 2.8 redovisar andelen som svarat ja.

Binära och ickebinära transpersoner rapporterar självskaðebeteende i högre grad än cispersoner. Ingen signifikant skillnad ses mellan de två grupperna av transpersoner.

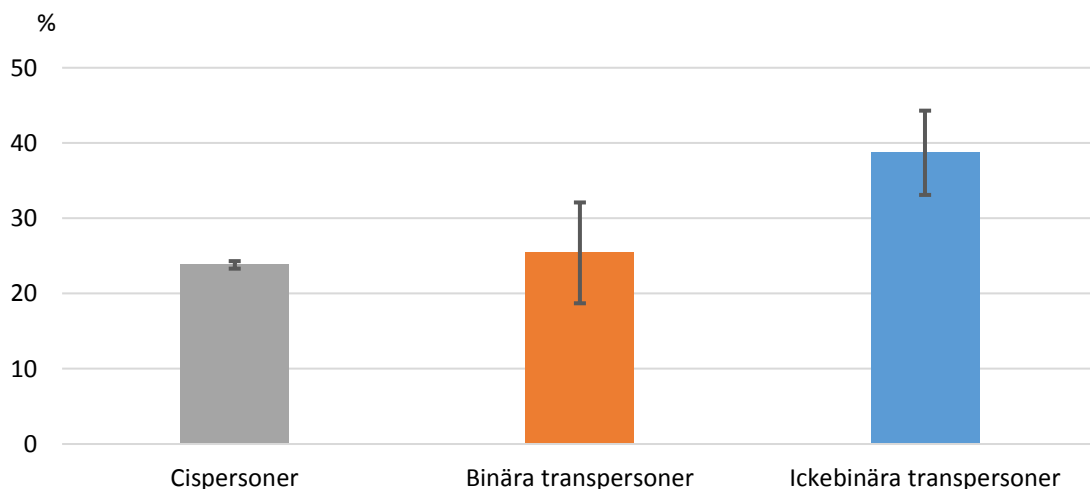
Figur 2.8 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner, bland de som mått dåligt, som uppgett att de försökt att skära, rispa eller på annat sätt skada sig själv under de senaste 12 månaderna.

2.4 Stress och välbefinnande

Stress

I folkhälsoenkät "Barn och Unga i Skåne 2016" ställdes frågan: "Känner du dig stressad i din vardag?" med tre svarsalternativ: "Ja, ofta"; "Ja, ibland"; "Nej, nästan aldrig". Figur 2.9 visar andelen elever i de olika grupperna som uppgett att de ofta är stressade i sin vardag.

Ickebinära transpersoner upplever oftare vardagsstress än binära transpersoner och cispersoner. Ingen skillnad ses däremot mellan binära transpersoner och cispersoner.

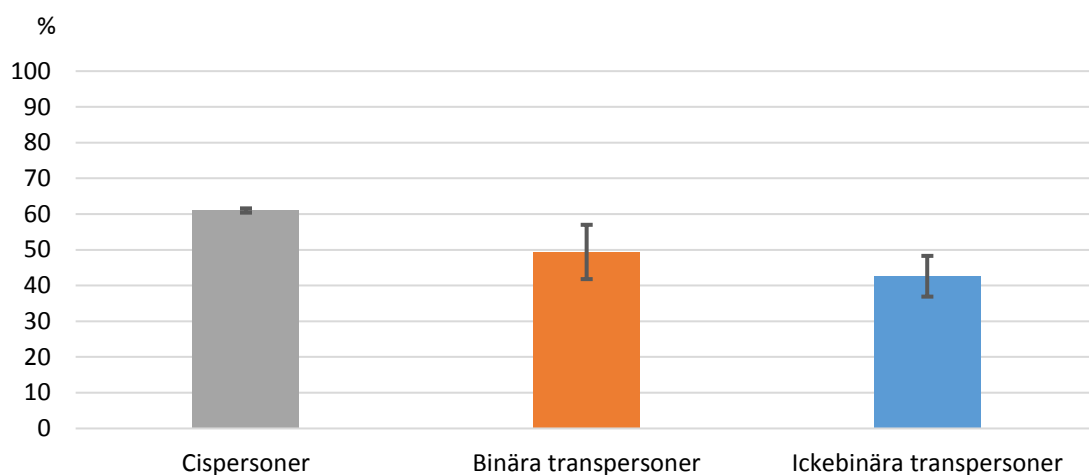

Figur 2.9 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de ofta är stressade i sin vardag.

Nöjd med sig själv

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Känner du dig nöjd med dig själv?**” med tre svarsalternativ: ”Ja, oftast”; ”Ja, ibland”; ”Nej, nästan aldrig”. Figur 2.10 visar andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som svarat att de oftast känner sig nöjda med sig själva.

Cispersoner känner sig oftare nöjda med sig själva än transpersoner. Ingen signifikant skillnad ses mellan binära och ickebinära transpersoner.

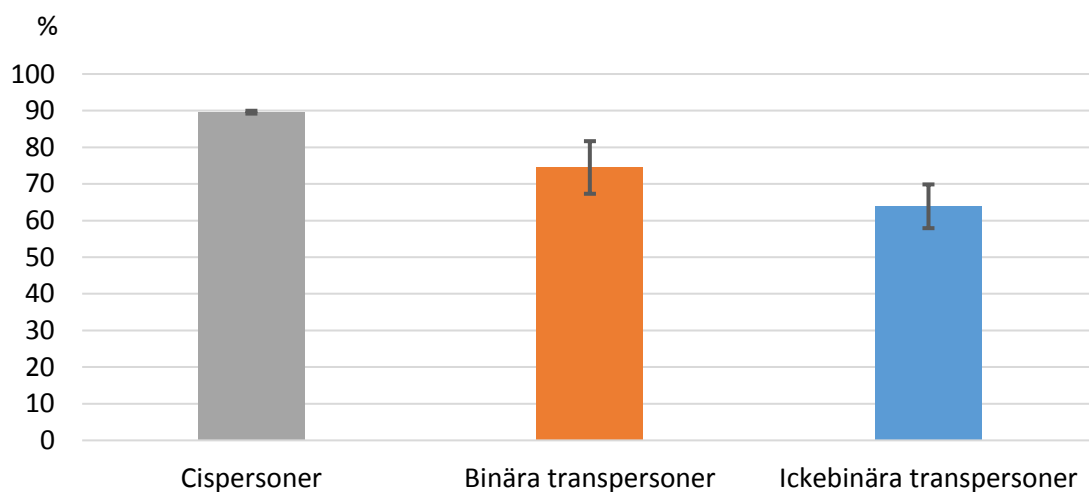

Figur 2.10 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de *oftast* känner sig nöjda med sig själv.

Trivs bra med livet

I den skånska folkhälsoenkäten ställdes också frågan ”**Hur trivs du i stort sett med livet just nu?**” med fyra svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Ganska bra”; ”Inte så bra”; ”Inte alls”. Figur 2.11 visar andelen som svarat att de trivs ”Mycket bra” eller ”Ganska bra”.

De flesta eleverna trivs ganska bra eller mycket bra med livet just nu, oavsett könsidentitet. Det finns dock skillnader mellan grupperna där cispersoner rapporterar högre trivsel med livet än transpersoner. Ingen skillnad kan ses mellan de två grupperna av transpersoner.

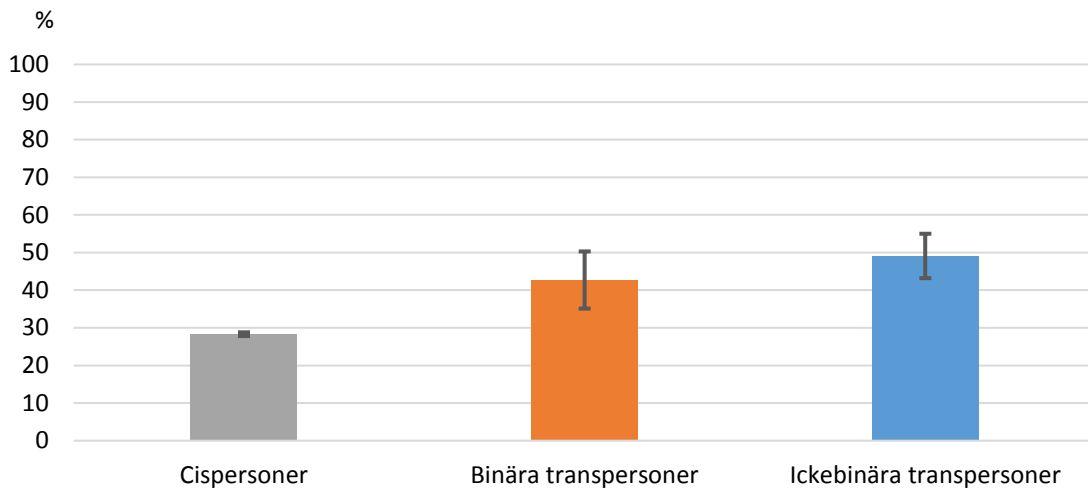

Figur 2.11 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de *trivs* ”Mycket bra” eller ”Ganska bra” med livet.

2.5 Sömn

I folkhälsoenkät ”Barn och unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur många timmar per natt brukar du sova på vardagar?**” med tre svarsalternativ: ”Mindre än 7 timmar”; ”7-9 timmar”; ”Mer än 9 timmar”.

Figur 2.12 visar att andelen elever som sover mindre än sju timmar per vardagsnatt är högre bland transpersoner än bland cispersoner. Ingen signifikant skillnad ses mellan binära och ickebinära transpersoner.

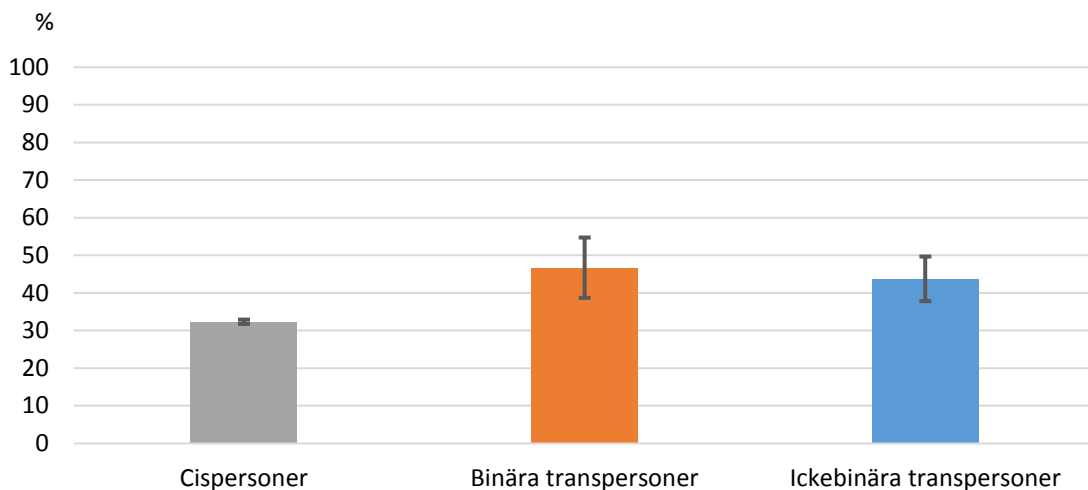
Figur 2.12 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de sover mindre än sju timmar per natt på vardagar.

2.6 Långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning

I folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Har du någon långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning?**” och följande alternativ kunde anges: Hörselnedsättning; Synnedsättning (som inte kan korrigeras med glasögon eller linser); Rörelsehinder; Läs- och skrivsvårigheter, dyslexi; ADHD eller ADD; Annan funktionsnedsättning; Långvarig sjukdom (t ex diabetes, allergi, epilepsi); Utvecklingsstörning; Autism/Aspergers syndrom. Mer än ett svarsalternativ var möjligt. På grund av få svaranden på vissa alternativ säredovisas inte svarsalternativen.

Figur 2.13 visar andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de har minst en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning.

Transpersoner uppger i högre utsträckning än cispersoner att de har minst en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning. Inga signifikanta skillnader kan dock ses mellan binära och ickebinära transpersoner.

Figur 2.13 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de har minst en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning.

SAMMANFATTNING

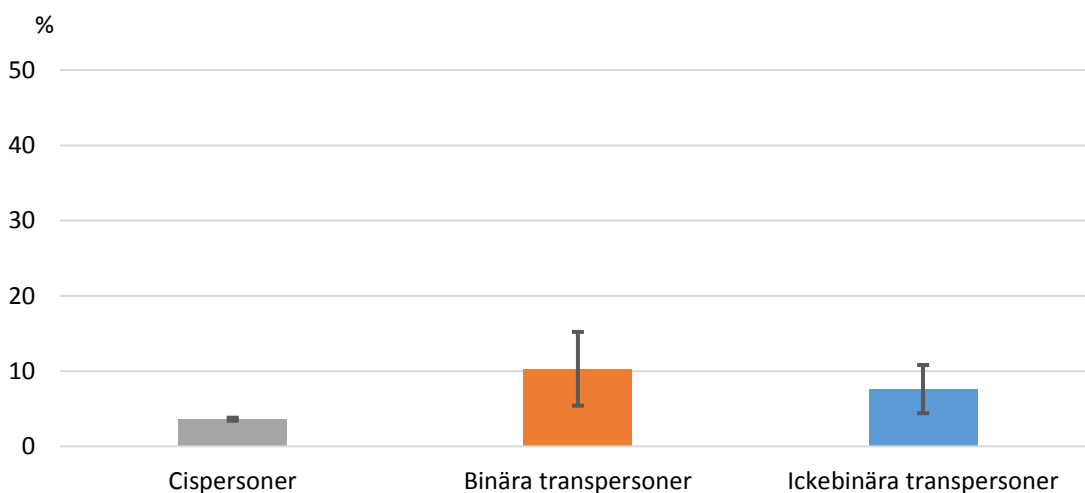
- Cispersoner anger en *god hälsa* i högre grad än transpersoner.
- Transpersoner uppger *psykiska och somatiska besvär* i högre utsträckning än cispersoner.
- Ickebinära transpersoner uppger i högre utsträckning att de *mått dåligt* än andra grupper. Binära transpersoner uppger att de mått dåligt i högre grad än cispersoner.
- I samtliga grupper var det vanligast att *vända sig till* kompisar eller pojk-/flickvänner om man behövde prata med någon ifall man mått dåligt.
- Binära och ickebinära transpersoner rapporterar *självskadebeteende* i högre grad än cispersoner.
- Ickebinära transpersoner upplever oftare *vardagsstress* än andra grupper.
- Cispersoner känner sig oftare *nöjda med sig själva* än transpersoner.
- De flesta elever oavsett könsidentitet *trivs med livet* just nu, cispersoner dock i högre grad än transpersoner.
- Andelen elever som *sover mindre än sju timmar* per vardagsnatt är högre bland transpersoner än bland cispersoner.
- Transpersoner rapporterar i högre grad förekomst av minst en *långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning* än cispersoner.

3. LEVNADSVANOR

3.1 Tobak

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Röker du cigaretter?**” med sju svarsalternativ: ”Nej, jag har aldrig rökt”; ”Nej, men jag har provat”; ”Nej, jag har rökt men slutat”; ”Ja, varje dag”; ”Ja, nästan varje dag”; ”Ja, när jag är på fest”; ”Ja, ibland”. Elever som besvarade frågan med ”Ja, varje dag” definieras som **dagligrökare**.

I figur 3.1 redovisas andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som röker cigaretter dagligen. Dagligrökning av cigaretter är vanligare bland transpersoner än bland cispersoner. Ingen signifikant skillnad ses mellan binära och ickebinära transpersoner.

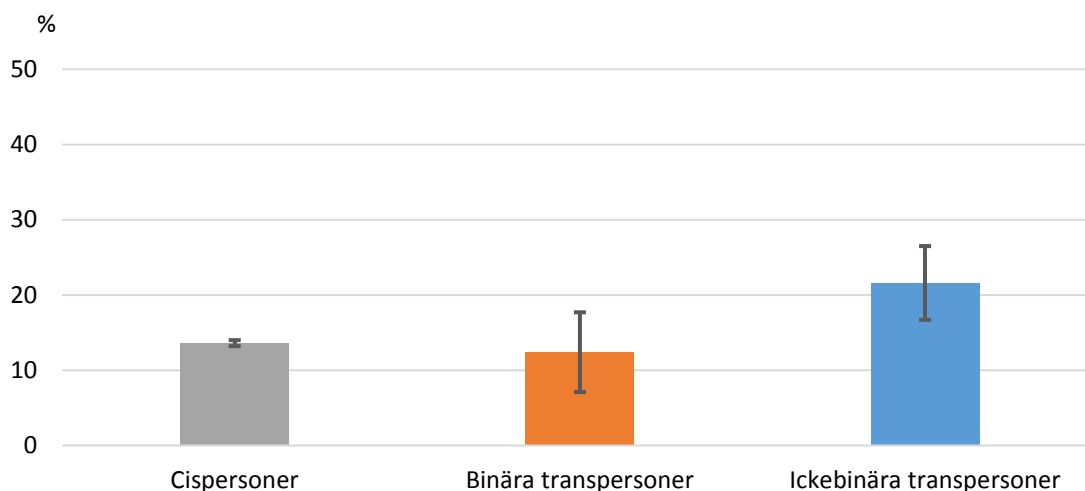
Figur 3.1 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som röker cigaretter dagligen.

3.2 Alkohol

I folkhälsoenkäterna ”Barn och Unga i Skåne 2012” och ”Barn och Unga i Skåne 2016” inleddes frågeavsnittet om alkohol med följande definition: ”Med alkohol menas folköl, mellan-/starköl, alkoholstark cider, alkoholisk vin, starkvin och sprit. Även hembränt och smuggelsprit och sprit som ingår i drinkar eller shots räknas. Räkna inte med alkoholhaltiga drycker under 2,8 % t.ex. lättöl och lättcider.”

I de skånska enkäterna ställdes frågan: ”**Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit alkohol?**” med fem svarsalternativ: ”Nej”; ”En gång”; ”2-4 gånger”; ”5-10 gånger”; ”Mer än 10 gånger” till elever i årskurs sex, nio och gymnasiet årskurs två. I figur 3.2 redovisas andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som druckit alkohol mer än 10 gånger under det senaste året.

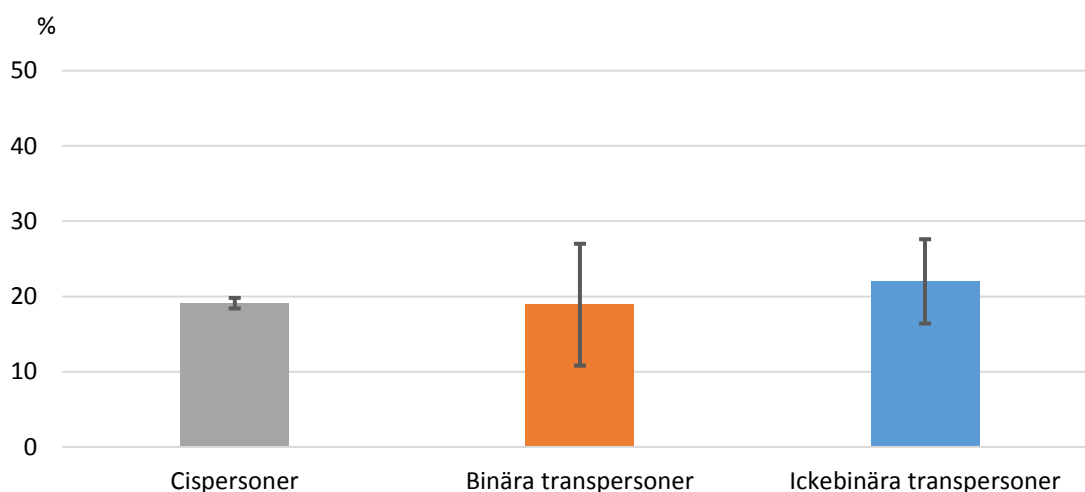
Ickebinära transpersoner uppger i högre grad alkoholkonsumtion, mer än 10 gånger det senaste året, än cispersoner. Inga signifikanta skillnader ses mellan binära transpersoner och cispersoner eller mellan de båda grupperna transpersoner.

Figur 3.2 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som *druckit alkohol mer än 10 gånger under de senaste 12 månaderna*.

För att fastställa frekvensen i berusningsdrickande ställdes frågan ”**Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad**” till elever i årskurs nio samt gymnasiets årskurs två. De svarsalternativ som gavs var: ”Aldrig”; ”Sällan”; ”Ibland”; ”Nästan varje gång jag dricker”; ”Varje gång jag dricker”. I figur 3.3 redovisas andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de dricker sig berusade varje eller nästan varje gång de dricker alkohol.

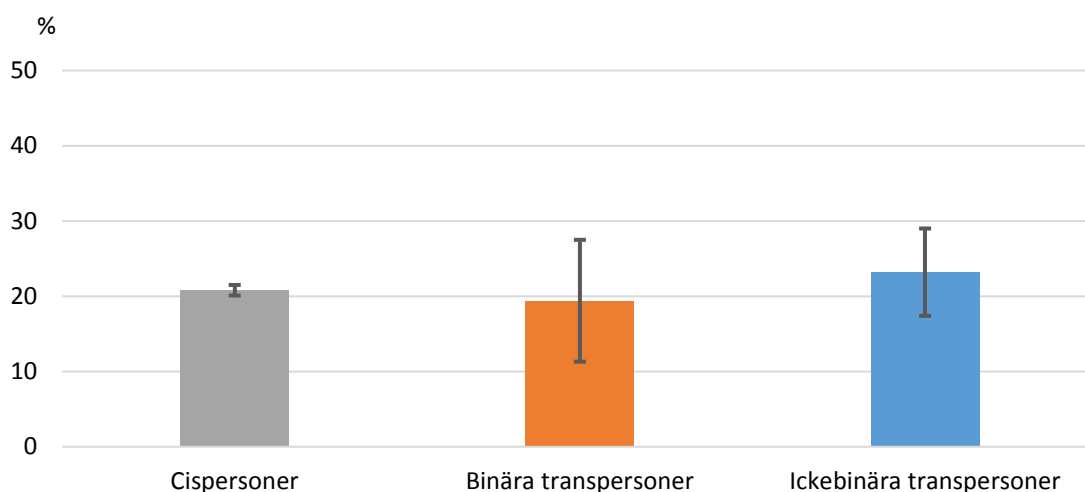
Avseende berusningsdrickande ses inga signifikanta skillnader mellan grupperna.

Figur 3.3 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som rapporterar att *de dricker sig berusade varje eller nästan varje gång de konsumerar alkohol*.

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga till elever i årskurs nio och i gymnasiet årskurs två om **intensivkonsumtion av alkohol**. Med intensivkonsumtion menas att eleven minst en gång per månad det senaste året vid ett och samma tillfälle druckit alkohol motsvarande minst fyra burkar starköl *eller* minst fyra burkar stark cider/alkoläsk *eller* sex burkar folköl *eller* en hel flaska vin *eller* 25 cl sprit (ca sex shots eller drinkar).

Figur 3.4 visar att intensivkonsumtion av alkohol är lika förekommande bland cispersoner som bland binära och ickebinära transpersoner. Inga signifikanta skillnader finns mellan grupperna.

Figur 3.4 Andelen cis-personer, binära och icke-binära transpersoner som uppgett *intensivkonsumtion av alkohol minst en gång per månad*.

3.3 Narkotika

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågor kring narkotikaanvändning. Eleverna i årskurs nio och årskurs två på gymnasiet fick besvara frågan: ”**Har du någon gång använt narkotika?**” med fyra svarsalternativ: ”Ja, under de senaste 30 dagarna”; ”Ja, under de senaste 12 månaderna”; ”Ja, för mer än 12 månader sedan”; ”Nej”. I figur 3.5 redovisas andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som använt narkotika någon gång under de senaste 12 månaderna.

Ickebinära transpersoner rapporterar narkotikaanvändning i högre utsträckning än cispersoner. Ingen skillnad ses mellan de båda grupperna transpersoner.

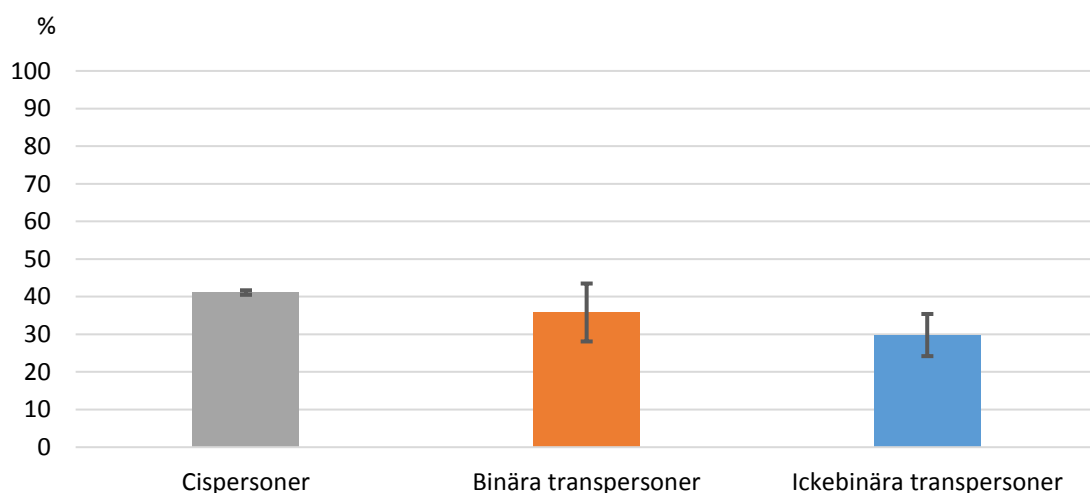

Figur 3.5 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de *använt narkotika under de senaste tolv månaderna*.

3.4 Matvanor

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga om **hur ofta man äter frukost, lagad lunch och lagad mat på kvällen under en vanlig vecka**, med fyra möjliga svarsalternativ: ”Varje dag”; ”4-6 dagar”; ”1-3 dagar”; ”Sällan/aldrig”. I Figur 3.6 visas andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som svarat ”Varje dag” på respektive måltid (regelbundna måltidsvanor).

Cispersoner rapporterar regelbundna matvanor i högre utsträckning än ickebinära transpersoner. Ingen signifikant skillnad ses dock mellan cispersoner och binära transpersoner eller mellan de två grupperna transpersoner.

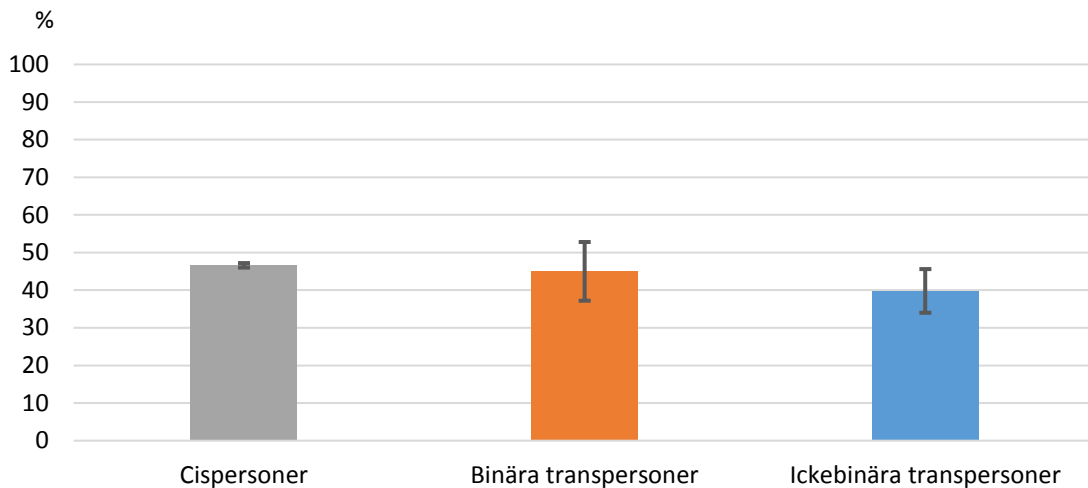

Figur 3.6 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de *varje dag äter frukost, lunch och middag*.

3.5 Fysisk aktivitet

I folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur mycket rör du dig i snitt per dag (t.ex. går, cyklar eller idrottar)?**” med tre svarsalternativ: ”Mindre än 30 minuter per dag”; ”30-60 minuter per dag”; ”En timme eller mer per dag”. I figur 3.7 redovisas de elever som är fysiskt aktiva en timme eller mer per dag.

Cispersoner rapporterar fysisk aktivitet minst en timme dagligen i högre utsträckning än ickebinära transpersoner. Ingen skillnad ses dock mellan de två grupperna transpersoner.

Figur 3.7 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som är fysiskt aktiva en timme eller mer per dag.

SAMMANFATTNING

- *Daglig rökning* av cigaretter är vanligare bland transpersoner än bland cispersoner.
- Ickebinära transpersoner uppger i högre grad *alkoholkonsumtion* än cispersoner.
- *Intensivkonsumtion* av alkohol respektive *berusningsdrickande* är lika vanligt bland cispersoner som bland transpersoner.
- Transpersoner rapporterar *narkotikaanvändning* i högre utsträckning än cispersoner.
- Cispersoner rapporterar *regelbundna matvanor* i högre utsträckning än ickebinära transpersoner.
- Cispersoner rapporterar *fysisk aktivitet* minst en timme dagligen i högre utsträckning än ickebinära transpersoner.

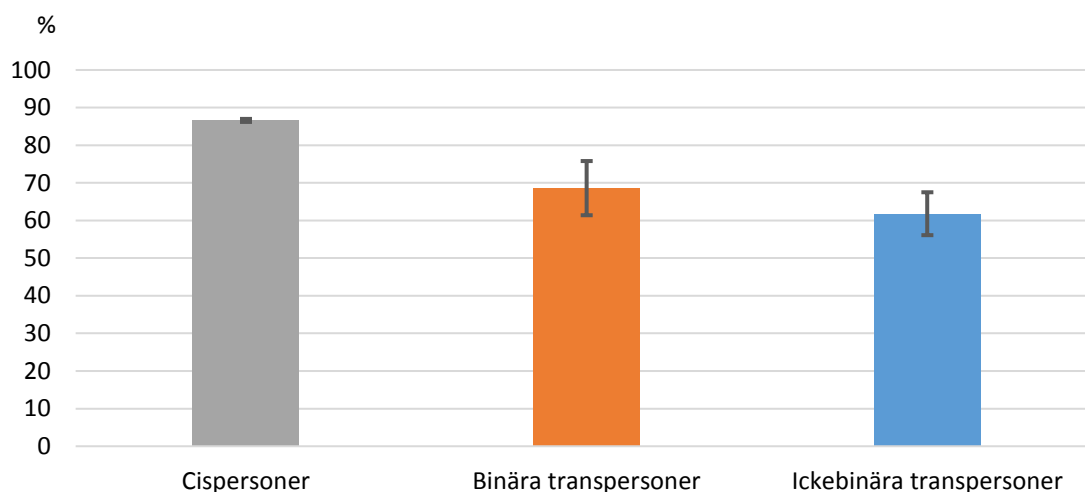
4. SOCIALA RELATIONER OCH TRYGGHET

4.1 Socialt stöd

Nöjd med förhållandet till sin familj

I skolenkäten ställdes frågan: ”**Hur nöjd är du vanligtvis med ditt förhållande till din familj?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket nöjd”; ”Nöjd”; ”Varken nöjd eller missnöjd”; ”Missnöjd”; ”Mycket missnöjd”. De två första svarsalternativen redovisas i Figur 4.1 som nöjd med sitt förhållande till sin familj.

Cispersoner är nöjdare än transpersoner med sitt förhållande till sin familj. Ingen skillnad ses mellan de två grupperna transpersoner.

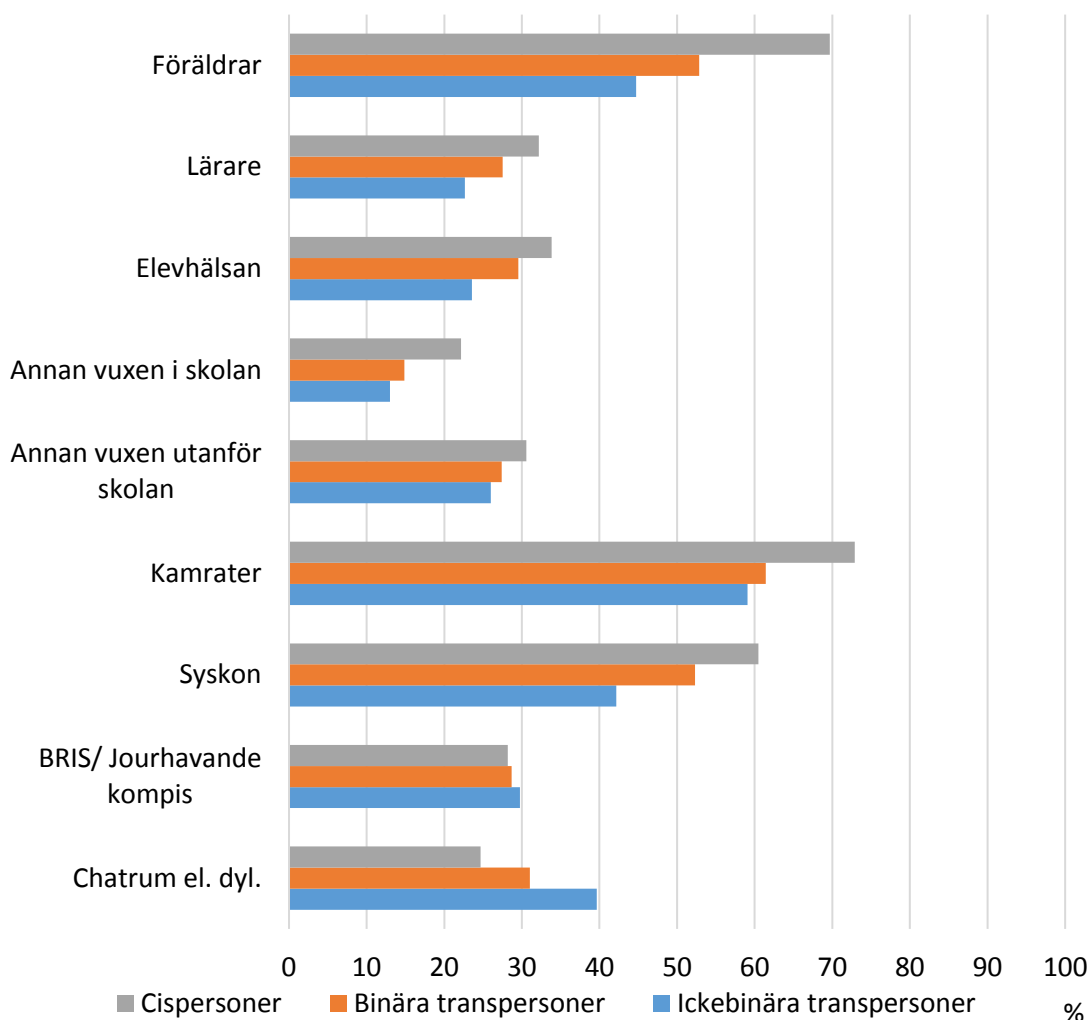

Figur 4.1 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som är *nöjda med sitt förhållande till sin familj*.

Lätt för att prata med andra

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Om du får problem eller bara skulle vilja prata med någon, hur lätt eller svårt tycker du då det är att vända sig till...**” för alternativen: Föräldrar eller de vuxna du bor hos; Lärare; Personal inom elevhälsan på skolan, t.ex. skol-sköterskan/kuratoren; Annan vuxen i skolan; Annan vuxen utanför skolan; Kamrater; Syskon (om du har några); BRIS, Jourhavande kompis eller liknande; Chattrum, diskussionsforum på Internet”. De fem svarsalternativ som gavs var: ”Mycket lätt”; ”Ganska lätt”; ”Varken lätt eller svårt”; ”Ganska svårt”; ”Mycket svårt”. Figur 4.2 visar andelen som tycker det är ”Mycket lätt” eller ”Ganska lätt” att vända sig till ovanstående alternativ för stöd när de behöver prata.

Cispersoner har lättare för att vända sig till *föräldrar, vuxna i skolan* och *kamrater* än vad transpersoner har. Att vända sig till *lärare, elevhälsan* och *syskon* är svårare för ickebinära transpersoner än för cispersoner. Ingen signifikant skillnad ses mellan cispersoner och transpersoner avseende att vända sig till *vuxna utanför skolan* eller *BRIS*. Ickebinära transpersoner upplever det lättare att vända sig till *chattrum, diskussionsforum på Internet* än cispersoner.

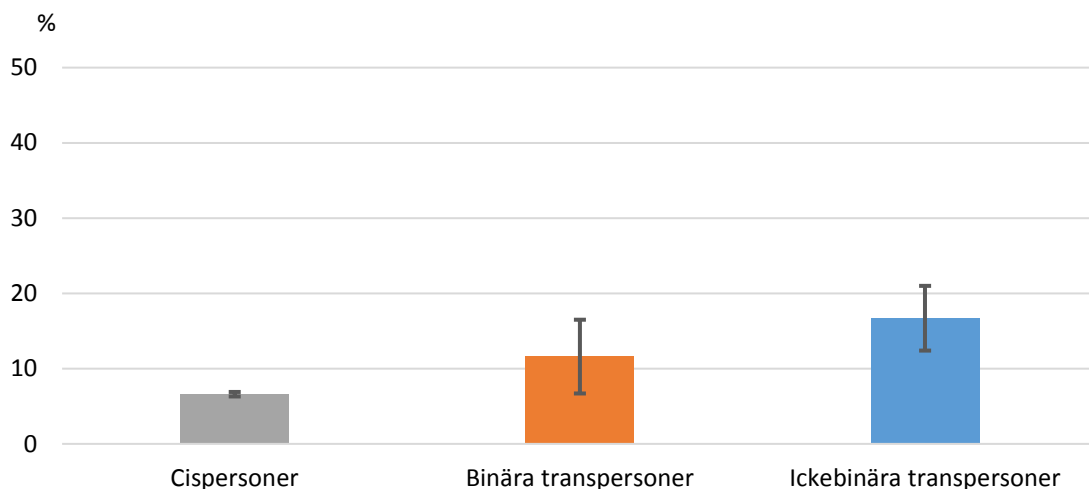

Figur 4.2 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som har lätt för att prata med någon eller något av ovanstående alternativ.

Nära vän

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Har du just nu någon riktigt nära vän som du kan prata förtroligt med om nästan allt?**”. Det gavs fyra svarsalternativ: ”Har inga nära vänner”; ”Har en nära vän”; ”Har två nära vänner”; ”Har flera nära vänner”. Figur 4.3 redovisar andelen cispersoner och transpersoner som svarat att de inte har någon nära vän.

Ikkebinära transpersoner uppger i högre grad än cispersoner att de saknar någon riktigt nära vän. Ingen signifikant skillnad ses mellan cispersoner och binära transpersoner eller mellan de båda grupperna transpersoner.

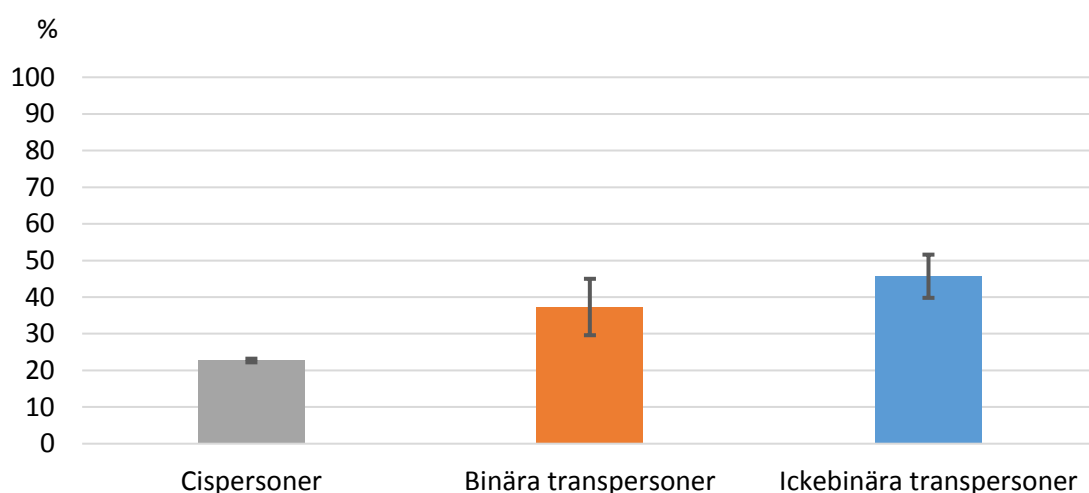

Figur 4.3 Andelen cispersoner, binära och ikkebinära transpersoner som *inte har någon riktigt nära vän*.

Ensamhet

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Händer det att du besväras av ensamhet?**” med fem svarsalternativ: ”Varje dag”; ”Flera gånger i veckan”; ”Någon gång i veckan”; ”Någon eller några gånger i månaden”; ”Mer sällan än en gång i månaden”. Figur 4.4 redovisar andelen elever som besväras av ensamhet minst en gång i veckan.

Transpersoner upplever ensamhet i högre grad än cispersoner. Ingen skillnad ses dock mellan binära och ikkebinära transpersoners upplevda ensamhet.

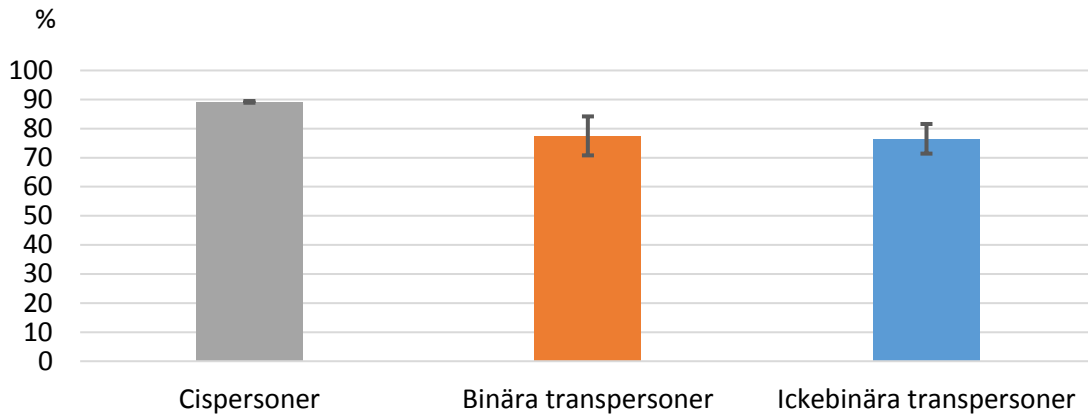
Figur 4.4 Andelen cispersoner, binära och ikkebinära transpersoner som *besväras av ensamhet minst en gång i veckan*.

4.2 Socialt deltagande

Fritiden

I enkäten 2016 ställdes frågan: ”**Hur trivs du på din fritid?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Bra”; ”Sådär”; ”Ganska dåligt”; ”Dåligt”. Figur 4.5 redovisar de som svarat att de trivs ”Mycket bra” eller ”Bra” på sin fritid.

De flesta eleverna trivs bra eller mycket bra på sin fritid, oavsett könsidentitet. Cispersoner trivs dock bättre på sin fritid än transpersoner. Ingen signifikant skillnad ses mellan grupperna av transpersoner.

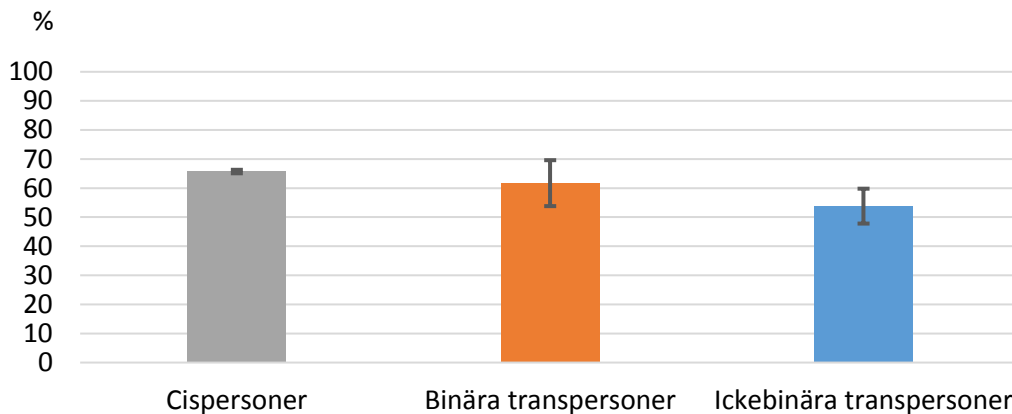

Figur 4.5 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som *trivs ”Bra” eller ”Mycket bra” på sin fritid.*

Deltagande i föreningar, klubbar och organisationer

I enkäten 2016 ställdes frågan: ”**Har du under de senaste 12 månaderna varit med i någon förening, klubb eller organisation (t ex idrott, kör, scouter)?**” med svarsalternativen ”Ja” och ”Nej”.

I Figur 4.6 framgår att cispersoner i högre grad än ickebinära transpersoner svarat ja på ovanstående fråga. Ingen skillnad ses mellan cispersoner och binära transpersoner eller mellan de två grupperna transpersoner.

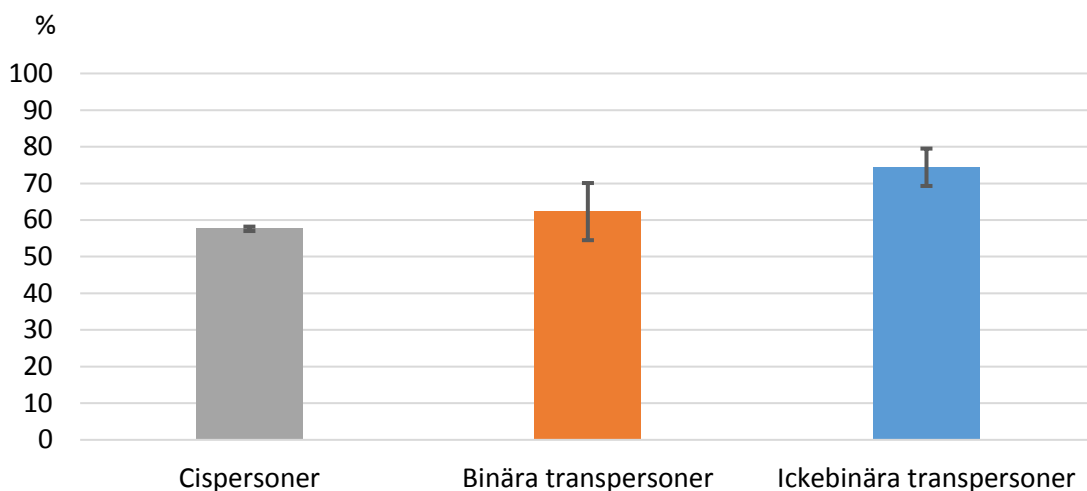

Figur 4.6 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som *varit med i någon förening, klubb eller organisation under de senaste tolv månaderna.*

4.3 Tillit till andra människor

De skånska eleverna fick besvara påståendet: ”**Man kan lita på de flesta människor**” med ett av fyra svarsalternativ: ”Håller inte alls med”; ”Håller inte med”; ”Håller med”; ”Håller med fullständigt”. De två första svarsalternativen definieras som låg tillit och de båda sista som hög tillit.

Figur 4.7 visar att ickebinära transpersoner har en lägre tillit till andra jämfört med cispersoner. Ingen skillnad ses mellan cispersoner och binära transpersoner eller mellan de två grupperna transpersoner.

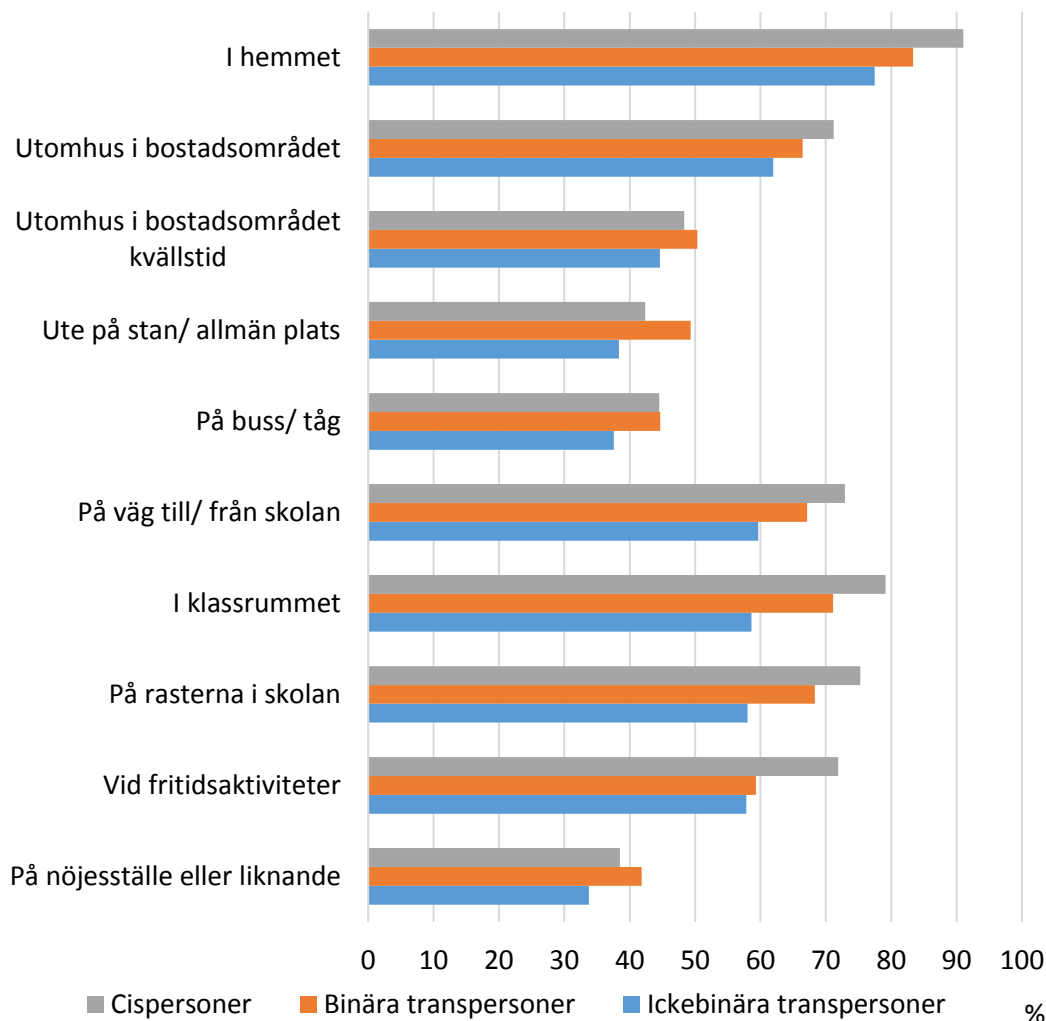
Figur 4.7 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner med låg tillit till andra.

4.4 Trygghet och brott

Trygghet

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” tillfrågades eleverna om de **känner sig trygga på olika ställen** med tre svarsalternativ: ”Ja, alltid”; ”Ja, oftast”; ”Nej”. Figur 4.8 visar andelen elever som uppgett att de alltid känner sig trygga på de angivna platserna.

Cispersoner känner sig tryggare än transpersoner i *hemmet* och vid *fritidsaktiviteter*. Ickebinära transpersoner rapporterar en högre grad av otrygghet än cispersoner i *bostadsområdet, på väg till eller från skolan, i klassrummet* och *på rasterna i skolan*. Avseende upplevd trygghet i *bostadsområdet på kvällen, nöjesställe, ute på stan* samt *på buss eller tåg* ses inga signifikanta skillnader mellan de tre grupperna.

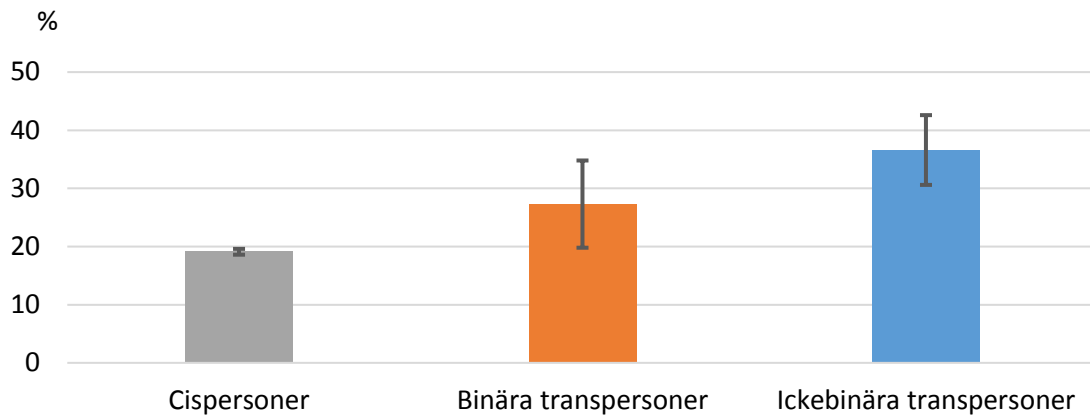

Figur 4.8 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att *de alltid känner sig trygga* på ett antal olika ställen.

Utsatthet för minst ett brott

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga om man blivit **utsatt för olika brott under de senaste 12 månaderna och om man i så fall gjort en polisanmälan**. De fem alternativ som gavs var: ”Blivit allvarligt hotad av annan person”; ”Blivit rånad”; ”Blivit bestulen”; ”Blivit slagen så att du behövt uppsöka skolsköterska, läkare eller tandläkare” och ”Blivit utsatt för oönskad sexuell handling”. På grund av få svaranden på vissa alternativ redovisas endast utsatthet för minst ett av ovanstående brott (Figur 4.9).

Transpersoner rapporterar i högre utsträckning utsatthet för brott jämfört med cispersoner. Ingen signifikant skillnad ses mellan binära och ickebinära transpersoner.

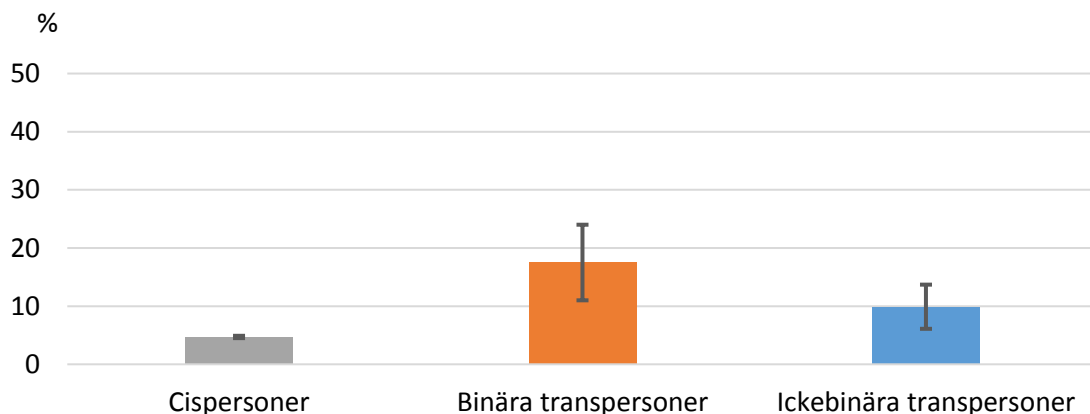
Figur 4.9 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att *de under de senaste 12 månaderna varit utsatta för minst ett brott.*

Mobbning i skolan

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur ofta har du blivit mobbad i skolan under de senaste månaderna?**” med fem svarsalternativ: ”Jag har inte blivit mobbad i skolan de senaste månaderna”; ”Det har hänt en eller två gånger under de senaste månaderna”; ”Två eller tre gånger i månaden”; ”Ungefär en gång i veckan”; ”Flera gånger i veckan”.

I enkäten definierades begreppet mobbning som: ”Vi menar att en elev mobbas då en annan elev, eller en grupp elever, säger eller gör elaka och otrevliga saker mot honom/henne. Det är också mobbning då en elev upprepade gånger blir retad på ett sätt som han/hon inte tycker om eller om han/hon lämnas utanför. Det är däremot inte mobbning då två ganska jämnstarka elever grälar eller slåss, och inte heller när en elev retas på ett snällt och vänligt sätt.”

Figur 4.10 visar andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som svarat att de blivit utsatta för mobbning mer än en gång i månaden. Transpersoner rapporterar i högre grad utsatthet för mobbning i skolan jämfört med cispersoner. Ingen signifikant skillnad i upplevd mobbning ses mellan grupperna transpersoner.

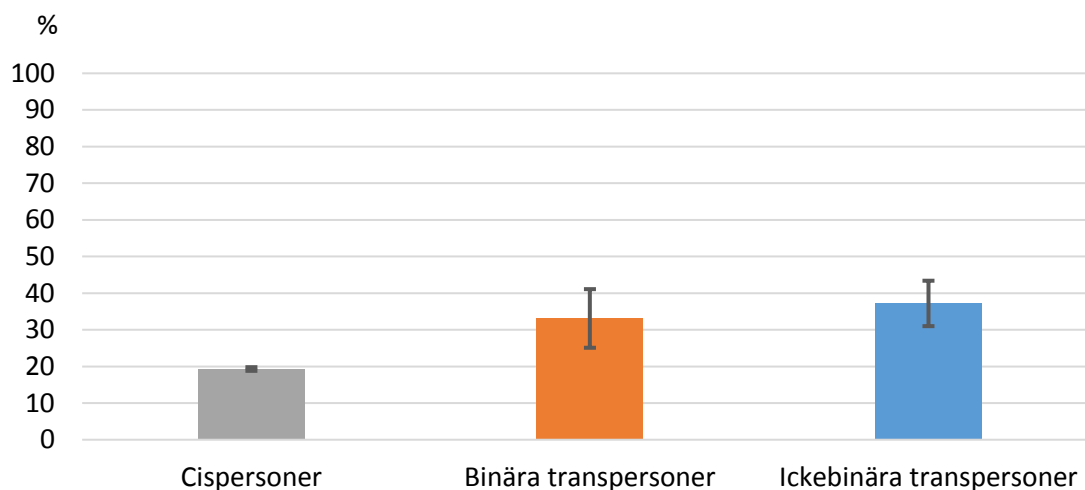

Figur 4.10 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de blivit mobbade mer än en gång i månaden.

Mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet

I folkhälsoenkäten 2016 efterfrågades om eleverna blivit utsatta för **trakasserier eller kränkningar via mobiltelefon och/eller Internet under de senaste 12 månaderna, i skolan eller på fritiden**, med tre svarsalternativ: ”Nej”; ”Ja, en gång”; ”Ja, flera gånger”. Figur 4.11 visar andelen som utsatts en eller flera gånger under det senaste året.

Transpersoner uppger i högre grad än cispersoner utsatthet för mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet under det senaste året. Binära och ickebinära transpersoner förefaller utsättas i samma utsträckning då ingen signifikant skillnad mellan grupperna kan ses.

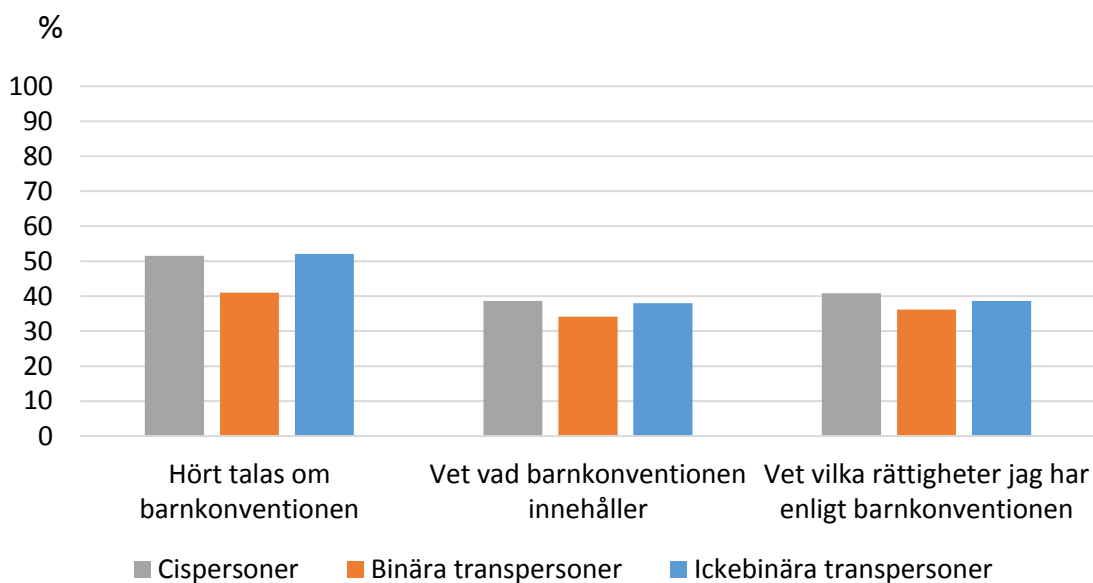

Figur 4.11 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de under de senaste 12 månaderna, i skolan eller på fritiden, minst en gång blivit utsatta för (mobbning), trakasserier eller kränkningar via mobil eller internet.

Barnkonventionen

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” efterfrågades elevernas kännedom om barnkonventionen. De fick markera med kryss hur pass väl tre påståenden: ”**Jag har hört talas om barnkonventionen**”; ”**Jag vet vad barnkonventionen innehåller**”; ”**Jag vet vilka rättigheter jag har enligt barnkonventionen**” stämde in på dem utifrån svarsalternativen: ”Stämmer helt och hållet”; ”Stämmer ganska bra”; ”Stämmer ganska dåligt”; ”Stämmer inte alls”; ”Vet ej”.

Figur 4.12 visar andelen elever som svarat ”Stämmer helt och hållet” eller ”Stämmer ganska bra” på respektive påstående. En större andel bland cispersoner än bland binära transpersoner har hört talas om barnkonventionen. Inga signifikanta skillnader ses mellan de olika grupperna avseende kunskap om vad barnkonventionen innehåller och vilka rättigheter varje enskild individ har.

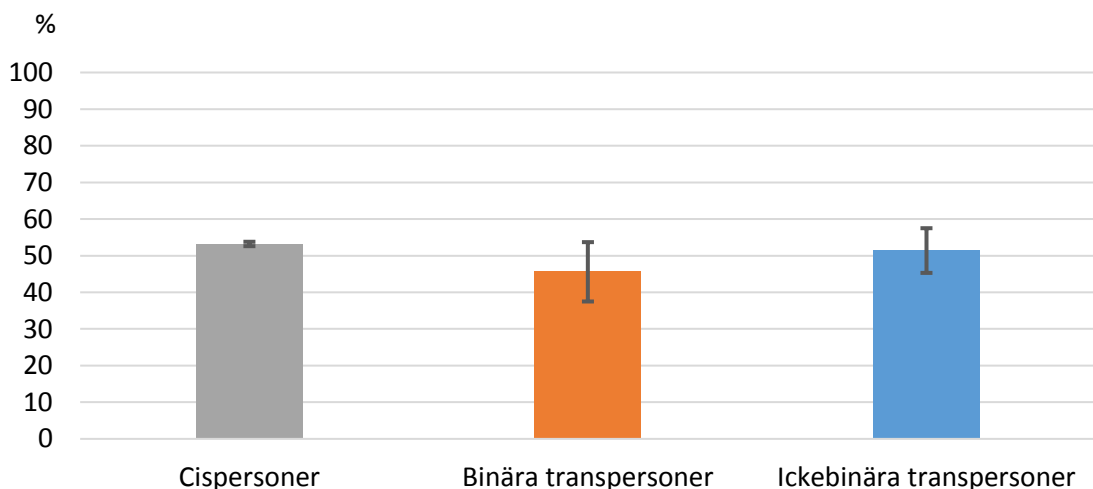

Figur 4.12 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som *hört talas om barnkonventionen, vet vad barnkonventionen innehåller och vet vilka rättigheter de har enligt barnkonventionen.*

4.5 Sex och samlevnad

I enkäten 2016 ställdes följande fråga till samtliga årskurser: **”Känner du att du har någon, eller någonstans, som du kan vända dig till för att få information eller prata fritt om sex, preventivmedel, sexuellt överförbara sjukdomar eller liknande frågor?”** med svarsalternativen: ”Ja”; ”Nej”; ”Vet inte”.

I figur 4.13 redovisas andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som har någon att prata med om frågor kring sex och samlevnad. Inga signifikanta skillnader finns mellan grupperna.

Figur 4.13 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de *har någon att prata med om frågor kring sex och samlevnad.*

SAMMANFATTNING

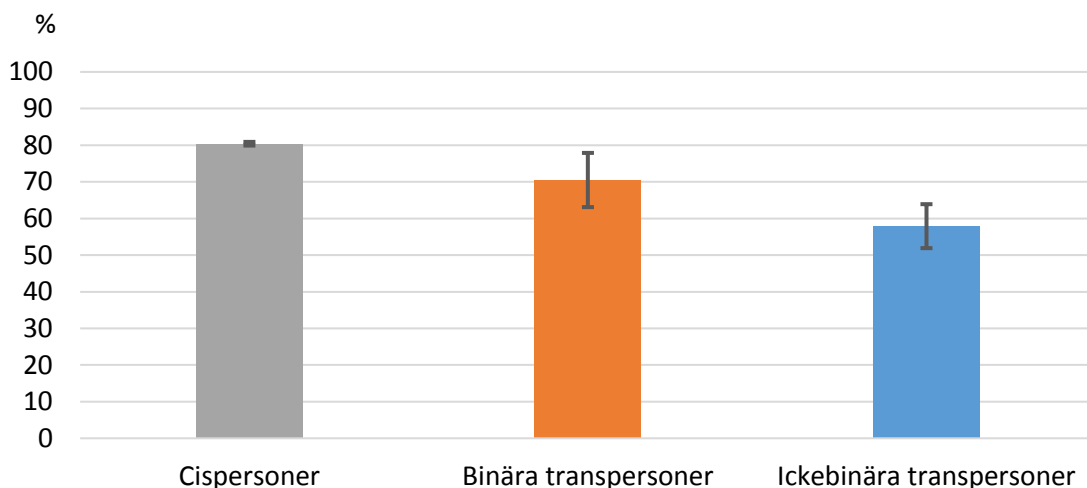
- Cispersoner är mer *nöjd med förhållandet till sin familj* än transpersoner.
- Cispersoner har lättare för att *prata med föräldrar, vuxna i skolan och kamrater* än vad transpersoner har.
- Att prata med *lärare, elevhälsan och syskon* är svårare för ickebinära transpersoner än för cispersoner.
- Ickebinära transpersoner upplever det lättare att vända sig till *chattrum, diskussionsforum på Internet* än cispersoner.
- Fler ickebinära transpersoner än cispersoner saknar någon riktigt *nära vän*.
- Transpersoner upplever *ensamhet* i högre grad än cispersoner.
- De flesta eleverna, oavsett könsidentitet, *trivs bra eller mycket bra på sin fritid*, cispersoner dock i högre utsträckning än transpersoner.
- Cispersoner är oftare *med i någon förening, klubb eller organisation* än ickebinära transpersoner.
- Ickebinära transpersoner har en lägre *tillit* till andra jämfört med cispersoner.
- Cispersoner känner sig *tryggare* än transpersoner i *hemmet* och vid *fritidsaktiviteter*.
- Ickebinära transpersoner rapporterar en högre grad av otrygghet än cispersoner i *bostadsområdet, på väg till eller från skolan, i klassrummet och på rasterna i skolan*.
- Inga signifikanta skillnader mellan transpersoner och cispersoner ses avseende upplevd trygghet i *bostadsområdet på kvällen, nöjesställe, ute på stan samt på buss eller tåg*.
- Transpersoner utsätts i högre grad för *brott* jämfört med cispersoner.
- Transpersoner *mobbas* oftare i skolan än cispersoner.
- Transpersoner utsätts i högre grad än cispersoner för *mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet*.
- Fler cispersoner än binära transpersoner har hört talas om *barnkonventionen*.
- Cis- och transpersoner uppger i samma utsträckning att de har *någon att prata med om sex och samlevnad*.

5. SKOLAN

5.1 Trivsel i skolan

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur trivs du i skolan?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Bra”; ”Varken bra eller dåligt”; ”Dåligt”; ”Mycket dåligt”. Figur 5.1 redovisar andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som svarat att de trivs ”Mycket bra” eller ”Bra” i skolan.

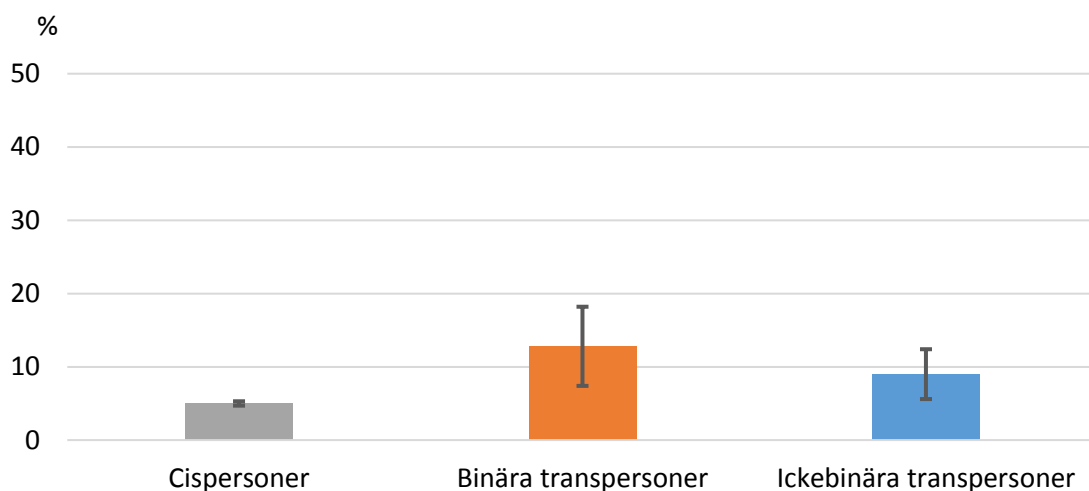
De flesta elever uppger att de trivs bra eller mycket bra i skolan. En signifikant skillnad ses mellan grupperna med en högre andel som uppger skoltrivsel bland cispersoner än bland transpersoner. Ingen statistiskt signifikant skillnad kan ses mellan binära och ickebinära transpersoner.

Figur 5.1 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de *trivs* ”Bra” eller ”Mycket bra” i skolan.

Ett sätt att mäta trivseln i skolan är att belysa den olovliga frånvaron. I de båda skånska undersökningarna ställdes därför frågan ”**Brukar du skolka?**” där sex svarsalternativ var möjliga: ”Nej, aldrig”; ”Ja, någon gång per termin”; ”Ja, en gång i månaden”; ”Ja, 2-3 gånger i månaden”; ”Ja, en gång i veckan”; ”Ja, flera gånger i veckan”. Figur 5.2 visar andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de brukar skolka mer än en gång i månaden.

Transpersoner uppger skolk i högre grad än cispersoner. Ingen signifikant skillnad ses dock mellan binära och ickebinära transpersoner.

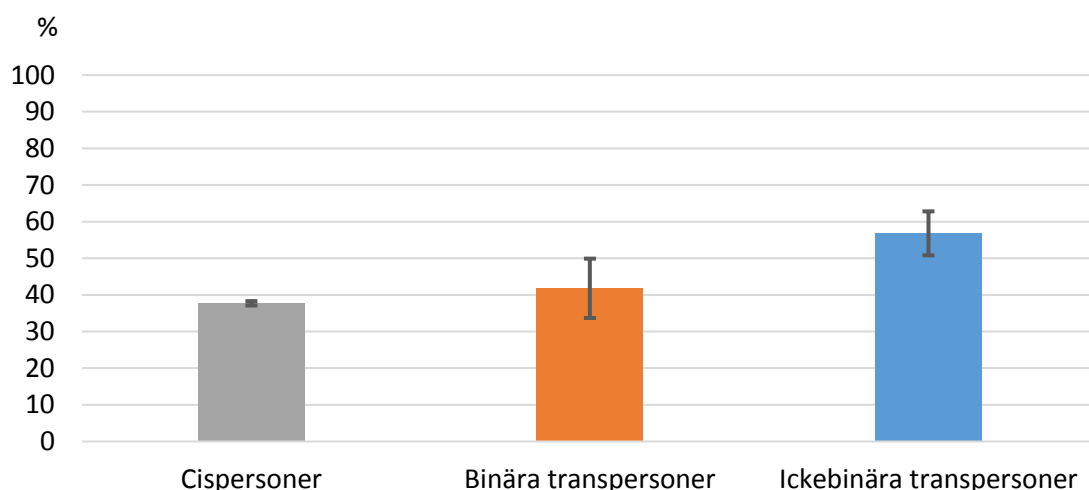

Figur 5.2 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att *de skolkar mer än en gång i månaden.*

5.2 Stress i skolarbetet

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” frågan: ”**Känner du dig stressad av ditt skolarbete?**” med fyra svarsalternativ: ”Inte alls”; ”Lite grann”; ”Ganska mycket”; ”Mycket”. Figur 5.3 visar andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som svarat att de känner sig ”Mycket” eller ”Ganska mycket” stressade av sitt skolarbete.

Ickebinära transpersoner uppger i högre grad skolstress än binära transpersoner och cispersoner. Ingen signifikant skillnad ses mellan cispersoner och binära transpersoner.

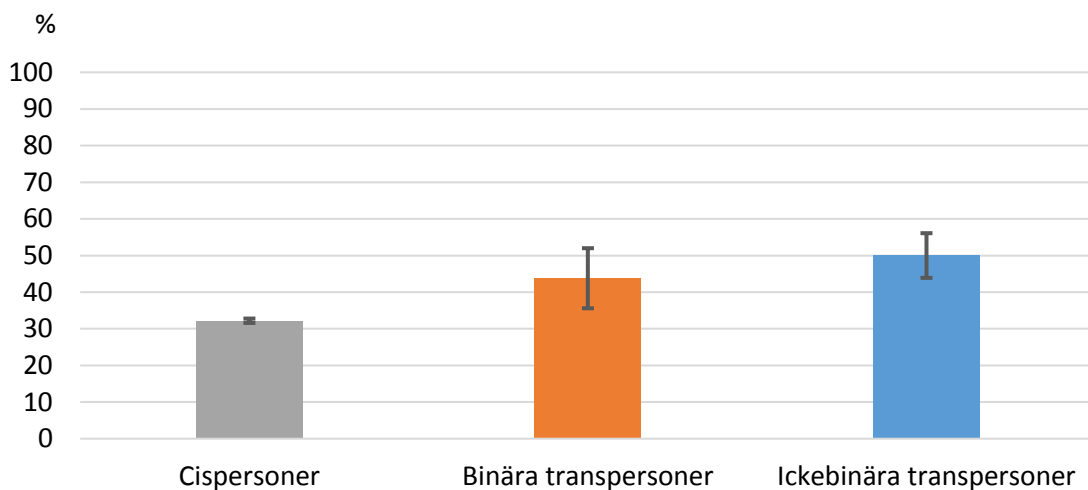

Figur 5.3 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de känner sig ”Mycket” eller ”Ganska mycket” stressade av sitt skolarbete.

5.3 Studiesvårigheter

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” frågan: ”**Har du svårigheter med något av följande i skolan**”: ”Att följa med under lektionerna”; ”Att göra mina läxor eller andra liknande uppgifter”; ”Att förbereda mig inför prov”; ”Att hitta den studieteknik som passar mig bäst”; ”Att komma igång med eller slutföra uppgifter som kräver egna initiativ”; ”Att utföra skriftliga uppgifter”; ”Att utföra uppgifter som kräver läsning (t ex. läsa en bok)”. De fyra svarsalternativen för respektive delfråga var: ”Inte alls”; ”Ganska litet”; ”Ganska mycket”; ”Mycket”. Svartalternativen för de sju delfrågorna poängsattes och sammanvägdes till ett index för indikatorn ”**studiesvårigheter**”. Figur 5.4 visar andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de har studiesvårigheter enligt denna definition.

Transpersoner uppger i högre grad studiesvårigheter än cispersoner. Ingen signifikant skillnad finns mellan binära och ickebinära transpersoner.

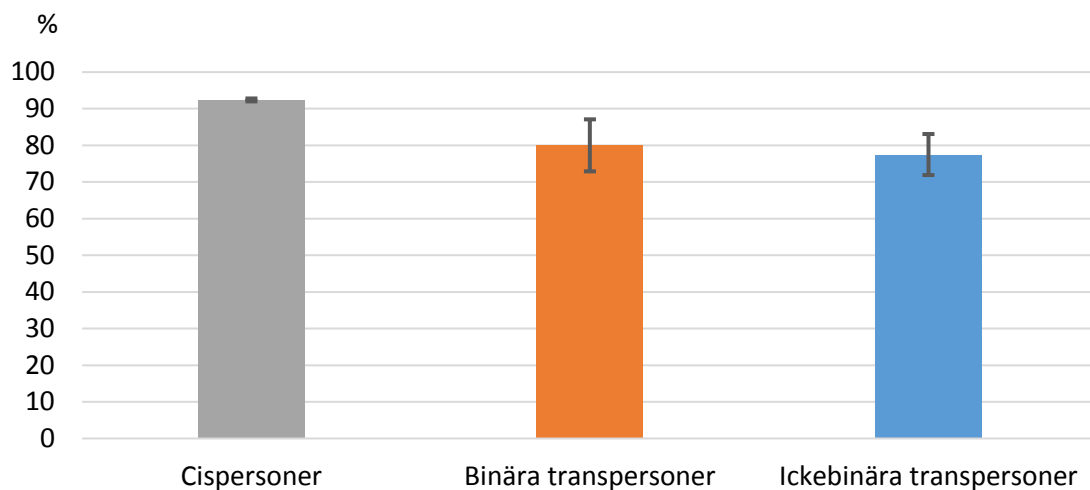

Figur 5.4 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de har *studiesvårigheter* (index sammanvägt av sju frågor).

5.4 Idrott i skolan

I folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan till elever med schemalagd idrott i skolan: ”**Brukar du vara med på idrotten i skolan?**” med fyra svarsalternativ: ”Alltid/nästan alltid”; ”Ungefär varannan gång”; ”Någon gång”; ”Aldrig”. Figur 5.5 redovisar andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som ”Alltid/ nästan alltid” är med på idrotten i skolan.

De flesta eleverna deltar alltid eller nästan alltid i skolidrotten. Transpersoner deltar i lägre utsträckning än cispersoner. Ingen signifikant skillnad ses mellan binära och ickebinära transpersoner.

Figur 5.5 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som *alltid/nästan alltid* är med på idrotten i skolan (bland dem som har idrott i skolan).

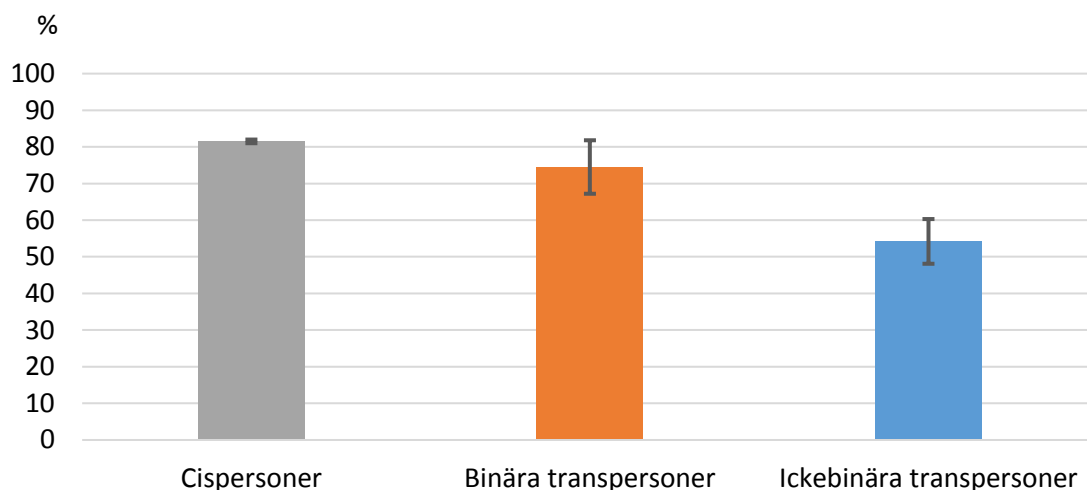
SAMMANFATTNING

- Cispersoner *trivs* bättre i skolan än transpersoner.
- Transpersoner uppger *skolk* i högre grad än cispersoner.
- Ickebinära transpersoner uppger i högre grad *skolstress* än binära transpersoner och cispersoner.
- Transpersoner uppger i högre grad *studiesvårigheter* än cispersoner.
- Transpersoner *deltar i skolidrotten* i lägre utsträckning än cispersoner.

6. FRAMTIDSTRO

Den sista frågan som ställdes till eleverna i i folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” var: ”**Hur ser du på framtiden för din personliga del?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket ljust”; ”Ganska ljust”; ”Varken ljust eller mörkt”; ”Ganska mörkt”; ”Mycket mörkt”. Figur 6.1 redovisar andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som angett att de ser ”Mycket ljust” eller ”Ganska ljust” på framtiden för sin personliga del.

De flesta eleverna ser ljust på sin framtid. Cispersoner och binära transpersoner ser dock ljusare på framtiden för sin personliga del än ickebinära transpersoner.

Figur 6.1 Andelen cispersoner, binära och ickebinära transpersoner som uppgett att de ser ”Mycket ljust” eller ”Ganska ljust” på framtiden för sin personliga del.

